

UTL AT DOWNSVIEW

D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 10 10 06 11 025 9

DR Sa'īd Pāṣā, Mehmed
558 Sa'īd Pāṣānın Kāmil Pāṣā
K34S3 hātīrātina cevābları

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

سید محمد باپشازاد
کتابخانه پشازاد خان

شرفی روم ایلی : مصر دارینی مسداری

استانبول : طین مطبعه سی

۱۳۲۷

سید سعید پاشا
کامل پاشا خاظمه الجوابی

شرفی روم ایلی ، مصر دارمینی مستهلری

Sa'īd Pāṣā, Mehmed, 1838-1910

Sa'īd Pāṣānin Kāmil Pāṣā
hātīrātına cevābları

استانبول : طنین مطبعه-سی

۱۳۲۷

DR
558
K3453

DEC 11 1955

1030612

صدر اسبق کامل پاشا حضر تلرینک خاطراتی - که مصمیت
نثری بر قایچ آیدن بری وسائط مطبوعاتله متوالی الاعلام
ایدی - بوراده بولند یغم ائناده موقع ظهوره کلدیکندن عودتمده
آلوب او قودم . خاطراتک صحائف عدیده سنده بکا عائد فقره لر
بولند یغندن بو حال بنمده بیان احوال وافکار ایتهمی ایجاب
ایتدیر مشدر . بحثه کیرمه دن اول شونی سویلیه یم که معروضات
شفاهی و خصوصیه ایله مسلکمی تنقید ایتمک کامل پاشا حضر تلرینک
ملزملری بولند یغنی مأموریت و معزولیت لرم ائناسنده ایشدر
ایدم . رأس امورده بولنا نلرک وظیفه لری تصادف ایتدک لری
مصالحده و خصوصا مسائل سیاسیه ده حقیقه تدقیقات اجرا
ایتمک سزین ویالکز حال حاضر اعتباریله دکل مستقبلات ایچونده
غایات و نتایجی تأمل ایتمک سزین دولت متبوعه نامنه تعهدات
و معاهدات دن اجتناب ایتمکدر . بومهمه نی عاجزانه مسلک اتخاذ
ایتمش و هر حال وزمانده بود دولتک اسباب سلامتنه حصر فکر
ایدن لردن بولنش اولد یغمدن کامل پاشا حضر تلرینک حقمده
عدم حسن ذهاب لرینی سحیه درایت و نصف تریله توفیق ایده مزدم .

بناءً عليه روايات واقعه نك سخته شمدي به قدر قائل اولما شدم .
 حيفا كه مشار اليك خاطر اتنده كوريلان عريضه خصوصيه
 ومقالات مخصوصه لر ينك بعضارى اوروايتلرى تصديق ايتدى .
 مع مافيه بن بوكا متشكر اولدم . زيرا حسن ظنك ناهمحل
 اولديغى آكلامق وسيله تصحيح خطا واوايسه شكرانه
 سزادر .

صده كلنجه ، بكادائر يازيلان شيلر قرين صحت اولمديغدن
 صيغنى بيلدير مك لازم كليور . فقط دوچار اولديغ رثه
 عضليه نك اشتدادى سبيله مضطرب بولنديغدن كليلق
 تشرىحاته قدر تياب اوله ميه جغم . ذاتاً دخى بقيه وقايع خاطر اتمك
 بوندن صكره نشر اولنه جق جزؤ لر نده كوريله جكندن شمديك
 محملاً تمهيد حقايق ايده جكم . كامل پاشا خاطر اتنك ايلك
 صخيفه سنده ديور كه : « شرقى روم ايلينك بلغارستانه برلشديرلمسى
 ايجون ادرنه ولايتى جوارنده وقوع بولان حركات واجرا آدن
 باب عالمى بى خبر اولديغى حالده صوفيه ده بولنان روسيه پولتيقه
 مأمورندن اوروپا طريقه در سعادت سفارتنه ليلاً ورود ايدن
 بر تلغراف نامه دن حاله كسب وقوف ايليان سفير موسيو نه ليدوف
 در عقب مقام سلطنته عرض معلومات ايلسى اوزرينه وقعه دن
 متأثر اولان خاقان سابق بايرام نمازينه چيقد يغنده صدر اعظمه
 اظهار شدت ايلدى . »

اولا بلغارستانده جريان ايدن احواندن باب عالينك بى خبر

بولندینی ادعای موافق حقیقت دکلدر . ۳۰۱ سنه سی ایلولندن
اول بلغارستانده بولنوب عددلری غایت قلیل و اکثریت
کندیلرینه تماماً معارض اولان ارباب اختلال ایکی ایالتک اتحادی
یولنده بعض تشبثاتده بولنلری و روسیه ده پانسلاویزم فکرینه
خدمت ایدنلره استاد آثاری محسوس اولسی اوزرینه روسیه
حکومتی نزدنده باب عالی پک مؤثر تشبثاتده بولندیغندن حکومت
مشار الیها ایکی ایالتک اجتماعی آرزوسنه قشایاً مخالف اولدیغنی
قونسلوسی و ساطیقه شهرک هر طرفنده مطبوع بیاننامه لر تعلیقیه
اعلان ایتش ایدی . تفصیلی خاطر اتمک برنجی قسمندنده
ا کلاشیلیر .

ثانیاً روسیه سفیرینک اوروپا طریقیه سفارته لیللاً ورود
ایدن تلغرافنامه دن وقعه اخیره یه کسب وقوف ایتدیکی بنم فکر مه
کوره قبل التدقیق تصدیق اولنور بر قضیه دکلسه ده آلدیغنی
تلغرافدن خاقان سابقه معلومات ویرمسی استبعاد اولنه مز . فقط
باب عالی سفیرک خبری اوزرینه دکل ده اول حالی استقصا
ایدرک مقام سلطنته بیلدیرمش ایدی . آتی الیان مخبرات بونی
اثباته کافیدر :

تذکره خصوصیه معروضه

« روم ایلی شرقیه دائر بوکون تقدیم قلنان تذکره جوابیه
عاجزانه منظر عالی حضرت پادشاهی اوله رق وارنه طریقیه روم ایلی
شرقی والیلکندن و قومیسر نهاد پاشادن و دریغالسکی پاشادن اخذ

معلومات صحیحہ ایلہ عرضی ارادہ بیورلدیغتی حاوی تذکرہ خصوصیت
والانری آلندی . اولکی تذکرہ بیان اولندی وچہا ہوجہ بک
طریقہ غوریل پاشادن استشار حال اولنمشیدی . ہوجہ بک طریقہ
مراجعت اولنسی استانبولہ وارنہ آرمہ سندنہ بحرآ تلغراف قابوسی
اولیوب برآ وارنہ واسطہ سیلہ تلغراف کشیدہ سی ایسہ شو
حالدہ قابل اولہ مامسندن نشأت ایتشد . نہاد پاشایہ کلنجہ دونکی
کون بو خبرک آلمسی اوزرینہ نظارت خارجہ دن آکادہ تلغراف
چکیلہ رک مشارالہک معلومات وحسیاتی سؤال اولنمش وبردہ بوشیلردہ
بلغارستانک تحریکاتی وار ایسہ اولبا بدہ امارتہ اجرای اختارات ایلنسی
دخی مشارالہ نہاد پاشایہ توصیہ قلمش ایدی . بوساعتہ قدر مشارالہک
جوابی آلمدی . ورودیلہ برابر عرض اولنہ جفی بدیہی اولغلہ وسفارتلردن
سؤال کیفیت دردست بولنغلہ عتبہ سنیہ ملوکانہ عرضی متمندر افندم .
فی ۹ ذی الحجہ ۳۰۲ وفی ۷ ایلول ۳۰۱

دیگر تذکرہ خصوصیت

« فلہیہ دائر پارسدن چکیلان ہواس تلغرافندن بحثلہ روسیہ
سفارتخانہ سندن ہان اخذ معلومات اولنہ رق عرض اولنسی ارادہ
بیورلدیغتی حاوی تذکرہ خصوصیت علیہ لری دخی آلندی . سفارتلردن
سؤال حال ایچون بیوکدریہ کوندربلش اولان تحریرات خارجہ
کاتبک [۱] ورودینہ انتظار اولنمقدہ اولدینی کی کندوسنہ ابتدا روسیہ

[۱] او وقت تحریرات اجنبیہ کتابتندہ الیوم پارس سفیری اولان
نعم پاشا بولنیور ایدی . مشارالہک بایرام کیجہ سی سفرا ایلہ وقوع
بولان ملاقاتی اوزرینہ یاپدینی راپور بایرام کونی عقد اولنان مجلس
وکلادہ اوقونمش ایدی . بومادہ دخی خاقان سابق روسیہ سفیری
واسطہ سیلہ وقعہ یہ مطلع اولدینی و باب عالینک بی خبر بولندی حتمہ کی
افاداتی جرح ایدر .

و آوستریا ایلچیلرینی و بعده دیگر سفرانی کورمسی واستحصال ایده جکی معلوماتی قابل اولدینی حالدہ بیوکدره دن تلغرافله یازمسی وعودتندہ دخی تفصیلاتی ویرمسی توصیه اولنشدی ، آله جفی معلوماتک عقیب ورودندہ عرضنه مسارعت اولنه جفی بدیهیدر . خارجیه ناظری حضر تلری دخی دعوتله دونکی کون نهاد پاشایه چکیلان تلغرافک جوابی تعجیلاً پاشای مشار الیه و صوفیه دن آله جق خبرلری بیلدیرمسی ضمنندہ بکرش سفارت سنیه سنہ دخی تلغراف کشیده اولنمشدر ائندم »

۹ ذی الحجہ ۱۳۰۲

دیگر تذکرہ خصوصیه

« لورد سالسبوری طرفندن درسعادت انکلتره سفارتنه کلان تلغراف صورتی و اولبایدہ کی تذکرہ علیہ لری دخی مطالعه اولندی . تذکرہ اخیرہ عاجزیدہ بیان اولدینی اوزره بیوکدره یه کوندریلان تحریرات خارجیه کاتبک روم ایلی شرقیه دائر سفارتلردن استحصال ایده جکی معلومات عقیب ورودندہ عرض اولنه جفی کبی بلغارستان پرنسنگ فلبدیه حرکتی صحیح اولوب اولدینی همان یازمسی نهاد پاشایه و صوفیه دن آله جق خبرلری بیلدیرمسی دخی آروجه بکرش سفارت سنیه سنہ بیلدیرمشدر مشارالیه نهاد پاشادن نه بواسطیضا حک نهده بوشیلر بلغارستانک تحریک و مدخل اثری اولدینی حالدہ امارته و هیئت مدیرانه اجرای اخطارات ایلمسی حقندہ ده اولجه چکیلان تلغرافنامه نک هنوز جوابلری آله مامش ایسه ده مشار الیه نهاد پاشادن رأساً کلوب خارجیه نظارت جلیله سنک تذکره سیله برابر ترجمه لری لغاً تقدیم اولنان ایکی تلغرافک مال و مدلوللرینه نظراً احوال واقعہ هیئت و کلاجه مطالعه یه محتاج کورندیکی کبی ادرنه والیسی حضر تلرینک بوکون آلتان تذکره دولترلندہ دخی حکایه اولنان اشعارندن مستبان اولدینی وجهله شرقی روم ایلیدن ادرنه حدودینه عسکر سوق اولنسی اوزرینه ولایتجه تدابیر احتیاطکاری یه ابتدار قلندینی اکلشیلہ یور

ایسه ده تدابیر مذکورہ نك كفايت وعدم كفايتك هيئت عسكریہ جہ
تعیینی لازمه دن بولمشد . برلین عهدنامہ سنك اون آلتنجی مادہ سنده
شرقی روم ایلی ایالتنك امنیت داخلیه وخارجیه سی تهدید اولندیقی تقدیرده
عسا کر عثمانیه یی جلبه والینك حق اوله حق وبویله بر ماده نك وقوعنده
باب عالی اولبابده ویریلان قراری واسباب موجبہ سنی استانبولده کی
سفرای اجنبیه یه بیایدیره جکدر ديه محرر ایسه ده والی طرفندن اولیه
برطلب واقع واستشعارات واقعہ نك جوانی وارد اولیوب نهاد پاشانك
اشعاراتنده غوریل پاشانك استاطی مروی اولدینی مندرج بولندیغندن
یارینه قدر دها سائر معلومات استحصا ل اولنور ایسه آنلرک دخی
علاوه سیله نه یاییلمق ایجاب ایدہ جکنك بعد المعایده مجلس وکلاجه تدقیق
ومذا کره سی ایجاب حالدن کورونمکله عرضی متمنادر افندم .»

۹ ذالحجه ۳۰۲

وقعه نك حدودی عرفیه مصادف ومجلس وکلانك عقدی
آتیده تفصیل اولنه جنی اوزره اصرارم اوزرینه بایرامک برنجی
کونی واقع اولوب مع مافیه بومدت آراسنده صدارت دائرہ
عسکریه وشرقی روم ایلی والیلکی ایله ادرنه ولایتہ وولایات
سائرہ متجاوریه اوامر عاجله ویرمش ایدی .

کامل پاشانك خاطراتنده احوالی بیان اولنان غوریل
پاشا که اثنای وقعه ده شرقی روم ایلی والیسی ایدی . آنک افکار
وحرکاتی آتیده صورتی محرر و ۳۰۱ سنه سی ایلولنك بشی
تاریخیله مورخ اولان تلغرافی ایضاح ایدر :

« بلغارستان سلك عسکریننده مستخدم اولوب شمدیلرده
مأذوناً بوحوالیده بولنان پایچه نامنده بر شخصک بورالرده کی

اطوار و حرکاتجہ استثم اولنان سوء منویاتندن دولایی
صوفیه به سرعت جلبی کیفیتی کچنده بلغارستان خارجیہ مدیر لکنہ
یازادینی خالدہ الا آن جواب آنامشدر . شخص مرقوم دیگر
شیفرہ لی تلغرافنامہ چا کرانہ مدہ بیان اولنان اوتلق کوی حادثاتی کبی
افساداتہ تصدی ایتک و یکن جلوس هایون شنلکنندہ اہالی
اسلامیہ نک آصدقلری بایراقلرہ حقارت ایدن اشخاصہ
برلشمک اوزرہ چوپانہ کیدرک برطاقم حرکات و تفوہات مضرہ بہ
جرات ایلدیکی کورلمسی اوزرینہ محلندہ موجود بولنان وزغرہ
عتیق متصرفلغندن در عقب سوق اولنان قوہ کافیه ایلہ ہرکس
طاغیدیلوب و شخص مرقوم دخی کیزلنوب افسادات
مضرہ سنک اوکی کیلمک اوزرہ بولندینی مرکز ولایتجہ
خبر آلمسنی وقوری کویچہدہ بوکی فساد آمیز نمایشاتک
مستند وقوع اولدیمی استخبار اولنسنی متعاقب آسایش وامنیت
محلہ نک استکمالی ضمنندہ ہرایی طرفہ مقدار کافی ژاندارمہ
عسکری نفراتی سوق ایدلمش و سختی مرقوم دخی بر طرفدن
شدتہ تحری ایتدیلمکدہ اولہرت ازہ کچورلیدیکی آندہ دفعیہ
نتیجہ حالک عرض واشعارای مقرر بولنش اولدینی معلومات
اولق اوزرہ عرض اولنور اولبادہ »

غوریل

وقعیہ کسب اطلاع اولنسنی عقیندہ (فرداسی سرایدہ

مجلس وكلا عقدندن اولور) صدرتدن طرف عسكرى يه
ويريلان امرأ صورتى بروجہ آتيدر :

« فلبه دن ادرنيه كلن شمندوفر تره نك شرق روم ايلیده توقیف
وتلغراف خطنك تعطیل اولمئسندن و بعض رواياتدن طولانی وصایایى
حاوی ایجاب ایدن ولايتلره کوندريلان تلغرافنامه ثناورينك بر صورتى
لفاً صوب سامى سرعسكريلرينه ارسال قلمغله ولايات مذکورده
بولنان قوماندانلره دخی اوامر و تعلیمات لازمه ارسال بيورلمسى بابنده »
۹ ذی الحجه سنه ۳۰۲ ۷ ايلول سنه ۳۰۱

ادرنه ولايته کوندريلان تلغرافك صورتى ده شودر :

« ادرنه تلغراف مأمورينك تلغراف نظارتنه يازدينى تلغراف
بالايه نقل اولمغله معلومات دولتيرينك ولدی الايجاب روم ايلي شرقيه
همان مأمور ارساليله حقیقى اوکرنيلهرك نتیجه سنك سرعت کامله ايله
اشعار بيورلمسى متمنادر. اشبو تلغراف آلاتر قه ساعت طقوزى اون
کچهرك تلغرافخانه يه ويرلمشدر .

فی ۶ ايلول ۳۰۱

سلانیک مناسترقوصوه ولايتلرينه ده صورتى آتیده مسطور
تلغرافلر کوندرلمشدر :

« فلبه دن ادرنيه كلن تیمور يولى تره نى دون صباح شرقى روم
ایلى ملیسلى طرفندن توقیف وتلغراف خطى قطع اولمشدر . مخبرانك
انقطاعى معلومات تامه اخذينه مانع ايسه ده شو حاللر اوراجه قاریشقلق
وقوعنه دلالت ایدیور . بلغارستاندن اطرافه وروم ايلي شرقيه بر
طاقم اشخاص مضره ارساليله ايقاع فساد چالیشدیغنه دائرده بعض
خبرلر آلیور. سلانیک ولايته غایت مدبرانه واحتیاطکارانه حرکتله

تحریرکاتک اورالرہ تأثیرینہ ممانعت اولنسی فرائض امورذن و تحقیقات
و محسوسات واقعہک پیدرپی ووقتیہ داخلہ نظارتہ بیلدیرلمی
لازمہ دندر .

فی ۷ ایلول ۳۰۱

کامل پاشا حضر تلی خاطر اتک ینہ صحیفہ اولاسنده
شو عبارہ لری یازیور : « وقعه دن متأثر اولان خاقان سابق
بایرام نمازینہ چیقدیغنده صدراعظمہ (عاجزہ) حدت و بعد
صلوة العید مجلس وکلا عقیده مذاکرہ مصلحت اولنسنی اراده
ایتملریہ بر موجب اراده سنیہ مابین هایونده بالاجتماع اولنان
مذاکرده وقعه دن طبعاً متأثر اولان رفقا عریض و عمیق
مذاکرده صکرہ همان عسکر سوقیہ منع اتحادہ مسارعت
اولنسی رأینده بولنمشلر ایدی »

کامل پاشا ایله اسمی آتیده - مشارالیهک خاطر اتک عبارہ
عینیہ سی صرہ سنده - درج اولنه جق بر ذات مستثنی اولمق اوزره
واقعا سائر وکلا کاملاً عسکر سوقنده اتحاد ایتمشلردی . فقط
خاطر اتک عبارات سائرہ سی جهت جهت مغایر حقیقتدر .
اولا خاقان سابق صلوة عیده چیقارکن بکا اظهار حدت ایتمدی .
بالعکس جامع دن سرایه عودت و مجلس وکلاده مذاکرہ مصلحت
اولنجنہ یہ قدر سوق عسکر فکرندن فراغتم و تعبیر آخرله
کندی فکرینہ تبعیم ایچون بکا پک نوازش کارانه معاملہ لر
ایتمش ایدی . آثار انفعالات سوق عسکرہ قرار ویردیردیکمدن

وبوقراراك استردادى حقننده وقوع بولان ابراماتنه مقابل دولتك برملكك مهمه سنى فدايه آلت اوله ميه جغم جوابيله مقابله ايتديكمندن صوكره باشلادى . برلين عهد نامه سيله حائر اولديغمز حق صريح عهدي ايجانبجه وقعه نك حدوشندن بالاخره سرايده محبوسيم وقوعنه قدر تدبير عسكرى بحثنده مصر اولديغمى يرلى واجنبى برچوق ذوات بيليرلر . اجانبندن فضائل سائرهمسى كجى فضيلت صدق قولى جمله جه مسلم اولان فون درغولتس پاشايي اشهاد ايدرم كه مشاراليه بورايدة بولنديغمى بزه دائر يازدينى خاطراتك برنده صريحاً بيان دخی ايتمشدر .

ثانياً كامل پاشا حضرتلرينك شيوه بياناتندن يعنى «بعد الصلوة العيد مجلس وكلا عقديله مذاكره مصلحت اولمسنى اراده ايتميريله (خاقان سابق) بر موجب اراده سنيه مابين همايونده بالاجتماع » عباره سندن اراده نك قريحه دن صدور ايتديكى اكلاشيليور . ماقوع ايسه اويله دكلدى . خاقان سابق بايرام كوفى مجلس وكلانك اجتماعنه مخالف وبو مخالفتده مصر اولمشدى . بنده سوق عسكرده تاخر وقوع بولمه مق مقصديله حادث اولان مسئله ملكيه نك تدابيرى مراسم عيدين مقدم اولدينى بيانيه بين الوكلا تعجيل مذاكرات لزومنده اصرار ايتشدم ، بوالحاك نتيجه سى اوله رق صلاة عيدين صوكره سرايده مجلس وكلا منعقد اولمش ومذاكرات يارى كيجهيله

قدر دوام ایش ایدی . کامل پاتانک خاطراتنده بو مبحثه متعلق اولان حکایاتک مابعدی که آلتنجی تحیفهده مسطوردر . نظر دقته شایان اولمقله حقیقت حالی بیساندن اول او حکایات زیرده بعبارتها درج اولندی .

« بوبابده رای عاجزییه مراجعت اولندقدده ادرنده نه قدر عسکر بولندینی سرعسکر غازی عثمان پاشادن لدی السؤال ادرنهک موجودی یدی بیک نفر رادهسندده ایسهده بونلر سوق اولتمقله برابر برطرفدن لزومی قدر عسکر یتشدیریه . بیله جکنی سرعسکر پاشا افاده ایتسیله ادرنهک موجودی شو واستانبولده ایسه صوگردلری اولدینی کبی چوق عسکر بولنیوب عساکر موجوده مواقع عسکریهیه منقسم اولهرق آسایش محلی بی تأمین ایدهجک مقداردن عبارت اولدیعی وولایاتدن عسکر جلب وسوقی وقته محتاج اولهجنی ملاحظهسنة وبلغارلرک اولوجهیه قیامی روسیهک رضا واتفاقیه میدر دکلیدر معلوم اولدیغنه بناءً اویله یدی بیک عسکرله هر درلو احتمالله قارشو تهیا آتده بولنان بلغارلر ایله نتیجه سی مجهول بر محاربهیه کیریشمک موافق حکمت اولیوب باخصوص بلغارلرک حرکات واقعه لرله برلین معاهده سنک احکامنی اخلال ایتش اولدقلرندن تهیات عسکریهیه مبادرت اولتمقله برابر دول معظمه ایله بالمخبره وسائط سیاسیه ایله استاتوقونک اعاده سنة تشبث اولنسی موافق مصلحت اولهجنی رأینده بولنش ایدم . وکلا

بورایه معارض وکندو رایلرنده مصر اولدقلری مثللو رئیس
وکلای سعیدپاشا دخی اویله یدی بیک عسکرله محاربه یه کیریشلمسی
معقول اولدیغنی مدرک ایسه ده اولجه مظهر اولدیغنی معاتبه
شاهانه دن مدهوش بر حالده بولندیغنی جهتله اکثریته التحاقه
مجبور اوله رق یالکیز مالیه ناظری ذهنی پاشا رای عاجزانه مه
اشترک ایش ایدی . مذاکرات اوزرینه قلمه آله حق
مضبطه تیض اولمزدن اول مسوده سنک حضور عالی یه عرض
وارائه سی جمله ارادات سینه دن ایدوکندن اولوجهله طرف
ریاستدن یازدیریلان مضبضه مسوده سی قرائت اولمقسنزین
حضور عالی یه عرض قلمسی اوزرینه مسوده معروضه نزد
شاهانه ده ابقا اولمقله مجلسه ختام ویره رک عودته مأذون
اولدیغمز تبلیغ ایدلمش و او حالده هیئت طاعیلمش ایدی .
عید اضحانک بشنجی پنچشنبه کونی آقشامه یقین سرای هایونه
دعوت اولنش ایدم . »

اول باول شوافادات مفصله ایچنده اولان « وسائط سیاسیه ایله
استاتوقونک اعاده سنه تشبث اولنسی موافق مصلحت اوله جنی راینده
ایدم » جمله سی اصول مناظره ایجابجه سند اتخاذ اولنغه شایاندر .
چونکه مسئله نیک بالا خره کسب ایتدیکی نتیجه که شرقی روم ایلنک
جسم ممالک عثمانیه دن منفک اولمسیدر . بونک مقدمه سنی تشکیل
ایدن ماده او وسائط سیاسیه ایله استاتوقونک اعاده اولنسی راییدر .
بوکی احوالده وسائط سیاسیه ، وسائط عسکریه ایله مترافق

اولمذجه نتایج اکثرأ و اغلباً مطلبك خلافتنه ظهور ایدر .
 نته کیم بوایش دخی او یله اولمشدر . شمدی افادات سائرده یی
 تحلیل ایدم . کامل پاشانك غازی عثمان پاشادن نقلاً ایراد
 ایتدیکی معلوماته نظراً ادر نه ده موجود عسکر او وقت یدی بیك
 نفر راده سنده ایش . طرز بیانیه نظراً کامل پاشا حضر تلو نجه
 حقوق عهدیه دولتك استعمالی مناسب کور و نامسی ده قوت می
 درجه کفایه ده عد ایتمه ملرندن نشئت ایش ایش . فقط یینه
 کامل پاشا دیورکه : « بونلر (یدی بیك کشی) سوق اولنغله
 برابر بر طرفدن لزومی قدر عسکر یتشدیر یاه بیله جکنی سر عسکر
 پاشا افاده ایش ایدی . »

مجلس وکلانك بوایشده اُك زیاده رأی ویرمهک صلاحیتلری
 اولان اعضای عسکریه سی واقعا اسباب مدافعه ده قطعاً اظهار
 عجز ایتمه مشلردی . حتی غازی عثمان پاشا ادر نه نك عسا کر
 ردیفه سنی یکر می درت ساعت ایچنده جمع و سوق ایدرم دیش
 ایدی . علی صائب پاشا ایسه روم ایلینك مواقع سائرده سی شویله
 طور سون یالکز آرن او دل قده کی قوه عسکریه یی قرق بیك کشی
 تخمین ایدر ك سر عسکر عثمان پاشایه اول باول او قوتدن لازم
 اولان قسمك افراز و سوق لزومی سویش ایدی . کامل پاشا
 حضرتلری خاطرۀ متینه لرینه مراجعت ایدر لر سه بونلری
 در خاطر ایدر لر ظننده میم . مع مافیه فله حاده سنك ظهورندن
 برقاق کون اول [۳ ذی الحجه ۳۰۲ و ۱ ایلول ۳۰۱ تاریخنده]

مجلس وکلادن تنظیم اولنان مضبوطه ده (عهد قریبده طابورلرک موجودی بر طاقم محملرده آلتیشر یدیشر یوزه ابلاغ اولنوب الیوم سلاح آلتنده بولنان عسکر ایکی یوز بیکه وارمشدر) فقره سی دائره عسکریه نك تبلیغاتنه مستند اولمق اوزره مسطور ایدی . آنفاً بیان اولنان تاریخ کامل پاشانك صدارتندن برقاج کون اول ایسه ده کندیلری او وقت اوقاف نظارتنده و بناء علیه وکلا عدادنده بولندقلرندن او مضبوطه دخی خاطر کذارلری اولسه کر کدر . شو حقایق و وثائقه علاوة دیگر بر ماده نك ده اختطاری ضروری کورلادی . اصحاب درایت و دقتدن اولدینی ایچون برخیلی زمان جماعت اسلامیه ناظری عنوانیه فلبه ده بولندیرمش اولدیغم جمال الدین افندی که اخیراً مصر قاضیسی ایکن ارتحال ایتمشدر . وقعندن برقاج کون صوکره استانبوله کلدی وحادثه نك صورت جریانی بیانا مقام مشیخته بر تقریر مفصل ویردی . آنده پرنس دوباتمیرغ فلبه ده کلدیکی کون یاننده عسکراوله رق یاورلرندن باشقه کیمسه اولمدینی شمرلادی . او ائنده مقام مشیخته ده بولنان عریانی زاده اسعد افندی مرحوم ظن ایدر سه م و تقریری کامل پاشا حضر تلرینه کوندرمش ایدی . جمال افندی مرحومك بیاناتی شو دخی تأیید ایدر که پرنس دوباتمیرغ فلبه ده کلدیکنده کامل پاشانك دیدیکی کبی بر فرقه عسکریه دکل یاننده بر قطعه صغیره عسکریه بیله بولندیرمندن قوه لسانیه و قلمیه ایله مقصدینی وجوده کتیرمکه

چالیشمش ایدی . شو و جهله که بر طرفدن اهالی به پادشاه شرقی
روم ایلیک اداره سنی بکا تفویض ایتدیکندن فله به کدم دیمش
دیگر طرفدینه بوضورتی و ایالتینک اجتماعنده کی فوائده مستقبه یی
مین اولمق اوزره فله به نک اسواق و ازقه سنه مطبوع بیاننامه لر تعلیق
ایتدیرمش ایدی . الحاصل دفع صائله کافی عسکر مرز وار ایدی .
و متجاوز اولان پرنس مبدأ حادثه ده قوتدن متجرد ایدی . کامل
پاشا خاطر اتنده او وقت استانبولده چوق عسکر بولمدیغنه دائر بر
فقره دخی وار سه ده بونک محاکمه سنه کیریشمکدن ایسه اوزمانکی
قوای عسکر به نک صورت تقسیمی ارکان حربیه دائره سنده
مقید و حل اشتباه ایچون او قیوده مراجعتی توصیه ایتک
کافی اوله جغندن بویجی توسیعه لزوم کوردم . فقط خاطر اتنده
بلغارلرک اول وجهله قیامی روسیه نک رضا و اتفاقیه میدر
دکلیدر معلوم دکلدی مألنده بر ملاحظه مهمه کورلدیکندن
بوراسی جای بمحذر . رجال سیاسی بر دولته عائد اولان حادثه
سیاسیه ده دیگر دولتلرک نظریات و حرکاتی او مسئله نک وجوده
کلدیکی زمانده موجود اولان افکار و احوال دولیه دلالتیله
استکشاف ایتکده اولملرینه نظراً او وقت بلغارلرک قیامی
روسیه نک رضاسنه و یا اتفاقه مستند اوله بیلیرمی ایدی اوله مزمی
ایدی بوقضیه کامل پاشا حضر تلری نزدنده منکشف اولدیغنده
شبه یوقسه ده مسئله یی بیلیمیانلرجه مدار وقوف اولمق ایچون
آتیده کی وثیقه نک ارائه سنی مناسب عد ایتدم :

مجلس وکلادن تنظیم اولنان مضبوطه ده (عهد قریبده طابورلرک
موجودی برطاقم محملرده آلتیشر یدیشر یوزده ابلاغ اولنوب
الیوم سلاح آلتنده بولنان عسکر ایکی یوز بیکه وارمشدر)
فقره سی دائره عسکریه نک تبلیغاتنه مستند اولمق اوزره مسطور
ایدی . آتفاً بیان اولنان تاریخ کامل پاشانک صدارتندن برقاچ
کون اول ایسه ده کندیلمی او وقت اوقاف نظارتنده و بناء علیه
وکلادنده بولندقلرندن او مضبوطه دخی خاطر کذارلری
اولسه کرکدر . شو حقایق و وثائقه علاوه دیگر بر ماده نک ده
اختطاری ضروری کورلدی . اصحاب درایت و دقتدن اولدینی
ایچون برخیلی زمان جماعت اسلامیه ناظری عنوانیه فلبه ده
بولندیرمش اولدیغم جمال الدین افندی که اخیراً مصر قاضیسی
ایکن ارتحال ایتمشدر . وقعه دن برقاچ کون صوکرده استانبوله
کلدی وحادثه نک صورت جریانی بیانا مقام مشیخته بر تقریر
مفصل ویردی . آنده پرنس دوباتمیرغ فلبه ده کلدیکی کون
یاننده عسکر اوله رق یاورلرندن باشقه کیسه اولمدینی شحرایدی .
او اثناده مقام مشیخته ده بولنان عریانی زاده اسعد افندی
مرحوم ظن ایدرسه م او تقریری کامل پاشا حضر تلرینه کوندرمش
ایدی . جمال افندی مرحومک بیاناتی شو دخی تأیید ایدر که
پرنس دوباتمیرغ فلبه ده کلدیکنده کامل پاشانک دیدیکی کبی
بر فرقه عسکریه دکل یاننده بر قطعه صغیره عسکریه بیله
بولندیرغندن قوه لسانیه و قلمیه ایله مقصدینی وجوده کتیرمه

چالیشمش ایدی . شو و جهله که بر طرفدن اهالی یه پادشاه شرقی
روم ایلینک اداره سنی بکا تفویض ایتدیکندن فله یه کلام دیمش
دیگر طرفدنینه بوصورتی وایالتینک اجتماعنده کی فوائد مستقبلی
مین اولمق اوزره فله نك اسواق وازقه سنه مطبوع بیاننامه لر تعلیق
ایتدیرمش ایدی . الحاصل دفعه صائله کافی عسکر مرز وار ایدی .
و متجاوز اولان پرنس مبدأ حادثه ده قوتدن متجرد ایدی . کامل
پاشا خاطر اتنده او وقت استانبولده چوق عسکر بولندیغنه دائر بر
فقره دخی وار سه ده بونك محاکمه سنه کیریشمکدن ایسه اوزمانکی
قوای عسکر یه نك صورت تقسیم ارکان حربیه دائره سنده
مقید و حل اشتباه ایچون او قیوده مراجعتی توصیه ایتک
کافی اوله جغندن بوبخی توسیعه لزوم کورمدم . فقط خاطر اتنده
بلغارلرک اول وجهله قیامی روسیه نك رضا و اتفاقیه میدر
دکلیدر معلوم دکلدی مألنده بر ملاحظه مهمه کورلدیکندن
بوراسی جای بمحدر . رجال سیاسی بر دولته عائد اولان حادثه
سیاسیه ده دیگر دولتلرک نظریات و حرکاتی اومسئله نك وجوده
کلدیکی زمانده موجود اولان افکار و احوال دولیه دلاتیه
استکشاف ایلکده اولملرینه نظراً او وقت بلغارلرک قیامی
روسیه نك رضاسنه ویا اتفاقه مستند اوله بیلیرمی ایدی اوله مزمی
ایدی بوقضیه کامل پاشا حضرتلری نزدنده منکشف اولدیغنده
شبهه یوقسه ده مسئله یی بیلیمانلرجه مدار وقوف اولمق ایچون
آئیده کی وثیقه نك ارائه سنی مناسب عد ایتدم :

فلبه وقعه سنك حدوئندن اوچ كون صكره اووقت روسيه
خارجيه نظارتنده بولئسان موسيو كيرز طرفندن روسيه نك
استانبول سفارتنه كلوب سفارت مستشاري موسيو اونو
واسطه سيلاه بكا قرائت اولئمش اولان تلغراف صورتيدر :

« ايمپراطور حضرتلري بلغارستانده ظهوره كلان حركاتي تبسيح
ايدر . اشبو حركاتي ترويخ ايدهميه جكر . ايمپراطور حضرتلري
حركات مذكوره اشتراك ايلاملريتي روسيه ضابطلرينه امر ايتملردر . »
اخطار — بالاده كي تلغرافنامه نك صورتی اعطا ايدوب
ايتيمه جكنی سفارت مستشارندن صورمشدم . صورت براقغه
مأذون اولمديني آ كلاشملغاه مفهومي تركه اوله رق ضبط
ايتمش وبوني خارجيه ناظرينه كوندره جكمي بيان وكندي سنك ده
اووقت خارجيه نظارتنده بولئان عاصم پاشاي كورمسنی رجا
ايتشدم .

كامل پاشانك خاطراتنده « اوياه يدي بيك عسكرله
هر دورلو احتمال قارشى تهيآئنده بولئان بلغارلر اياه نتيجه سي
مشكوله بر محاربه يه كيريشمك موافق حكمت اولمديغنه دائر
مندرج اولان ملاحظه يه ده كلنجه ، مباحوث غنه اولان يدي
بيك كشي مشاراليه ك خازي عثمان پاشايه اسناداً ادرنه ده وجوديني
بيان ايتديكي عسكر اوليور . قواي عسكريه نك كميات صحيحه سي
اقدامات ذاتيه وشفاهيه يه دكل اركان حربيه قيودي اياه تعين
ايدرسه ده شو افاده صحيح بيله اولسه ادرنه ايكنجي اردو

مرکزیدر . بر اردونك قوتی مرکزده کی قطعۀ عسکریده دن عبارت ظن ایتک ایسه طوغری دکلدر . قالدی که کامل پاشا وکلای سائر دنک کندی رأینه یعنی سوق عسکر اولنمامسنه معارض وکندی رأیلرنده یعنی عسکر سوقنده مصر اولدقلرینی یازدقدن صکره بنم ایچوندده بعض شیلر ایراد ایتشددر . فقرات تالیسه یوقاریده عیناً مسطور ایسه ده اهمیتی ویا غرباتی جهتیله آتیده تکرار اولنور :

« رئیس وکلا سعید پاشا دخی اوپله یدی بیك عسکرله محاربه یه گیریشلمسی معقول اولدیغنی مدرک ایدیسده ده اولجه مضهر اولدیننی معاتبۀ شاهانه دن مدهوش بر حالده بولندیغنی جهتله اکثریته التحاقه مجبور اوله رق یالکز مالیه ناظری ذهنی پاشا رأی عاجزانه مه (کامل پاشانک رأینه) اشتراک ایش ایدی . » بخش اولنان حصۀ ادراکه تشکر ایدرسه ده مغایر حقیقت بولنان افاداتی تصحیحه مجبورم . یوقاریده دخی ایراد ایتشدم که حدوث وقعه اثناسنده خاقان سابقک معاتبه سنی دکل لعلۀ مجامله کارانه معامله سنی کورمشدم . مع مافیه فرض ایده لم که عتاب واقع اولمشدر . کامل پاشانک تعبیرنجه بوندن مدهوش اولسه یدم معاتبک یعنی عتاب ایدن ذاتک امری که سوق عسکر دن فراغت ایتک و بونی قله آلاماق ایدی اوامرۀ تابع اولوردم بن ایسه مداخلۀ عسکریده دن صرف نظر اولنمی فکرینه شدیداً مخالفت ایتدم . دیمک که معاتبه یه اهمیت ویرماشم یاخود وجدانمک

عتابی ، خاقان سابقك عتابی فوقنده طوتمشم . بو حالده مدهوش
تعیری خلاف مایع و نایه حلدرد .

خاطر اتده « قلمه آله جق مضبطه تیض اولمزدن اول
مسوده سنك حضور عالییه عرض و ارأه سی جمله ارادات سنیده دن
ایدو کندن اولو جهله طرف ریاستدن یازدیریلان مضبطه مسوده سی
هیئته قرائت اولمقسزین حضور عالییه عرض قلمه سی اوزرینه
مسوده معروضه نزد شاهانه ده ابقا اولمغله مجلسه ختام ویردرک
عودته مأذون اولدیغمز تبلیغ ایدلمش و او حالده هیئت طاعلمش
ایدی « عبارده لری قسماً محتاج تصحیح ددر . مضبطه مسوده سنك
مجلسده قرائت اولمقسزین عرض اولندیغی طوغری دکلدر .
بالعکس کافه اعضا حاضر اولدقلری حالده مجلسده اوقومش
ایدی . بعده خاقان سابق مسوده یی ایستدیکنندن ینه مجلسك
معلومات و رأیله کندیسنه کوندرلمشدی . سوق عسکر قرارینه
اعتراض ایده رک مسوده یی اعاده ایتدی و اول امرده حرکات
واقعیه سی اسبابك پرنس دوباتمیرغدن استیضاح اولتمسی ایچون
ایکی کره باش کاتبی وایکی کرده صکره لری تشریف هایون
مدیری عنوانی آلان محمود اقدی بی مجلس وکلایه کوندردی .
تلقی ایدیلان ارادات اوزرینه تکراراً مذاکرات جریانندن
صکره استیضاحك موافق حال اولدیغنه قرار ویرلمش و سوق
عسکر لزومی تأید ایتمش ایدی . حتی مسوده اصلیه یی مرحوم
حسن فیهی پاشا تنظیم ایتمش و مذاکره ثانیه ك اسباب موجبیه سی که

يك مفصلدر مجلس حضورنده بى طرفدن ديكته صورتياه يازديرلمش ايدى. بونك ده ميضى خاقان سابقه كوندرلدى ايسه ده نزدنده آليقويوب اراده سنى ويرماش و بالعكس او كيجه لك مجلسك طاعلمسنة امر ويرمش ايدى. بايرامك ايكنجى كوني وقوع بولان ايكنجى اجتماعده هيئت وكلا بر طاقم مباحث سياسيه ايله اشغال اولنمشسده دفعه ثانيه اوله رق قلمه آلوب خاقان سابقه قبول ايتديريلان مضبطه ده « بو مثالو حادثاتده اتخاذ اولنه جق تدابير اوچ صورتدن عبارتدر برى حصر آتدائير ديپلوماتيقيه ، ديكرى ينه حصر آقوة عسكريه يه مراجعت اولنمى و اوچنجيسى هرايكيسنك برلكده اجرا سيدر . موضوع بحث اولان بلغارستان اتحادى تشبثاتنك كسر و ابطالنده مقصد دولت عليه يي تأمينه منحصراً تدابير ديپلوماتيقيه كافى اوله من و شرق روم ايلينك آساشى تهديد اولندقد دولت عليه طرفدن اورايه عسكر ادخاليله بعده يالكز استان بولده اولان سفرايه اخبار كيفيت اولونمى برلين عهدنامه سى احكامندندر » فقره لرى موجوددر. هيئت وكلا جه تبدل وقوعنده شو فقره لرك تعيين ايتديكى خط حركت كده اساساً حركت عسكريه ايدى تبدل ايمه مك لازم كليز ايدى. لكن هيئتك تبدلى ايله مسلك موضوع تحوّل ايدى و بايرامك بشنجى كوني سرايه جلبمله مجبوسيتيم وقوع بولدى . تفصيل ماجرى نشر اولنان خاطر اتمده موجوددر . او هنكامه ده كامل پاشانك مابينده بولنديغى خاطر اتنك يدنجى صحيفه سندن آكلا-

شایور که شمدی به قدر بوکا مطلع اولماشدم. مشارالیه اوصحیفه نك خاتمه سنده دیورکه: « اوکیجه سرای هایونده بیتوت اولنه رق فرداسی کونی برقا عدد باب عالیده مراسم معتاده اجرا اولنش ایدی. » شرقی روم ایلی مسئله سنك زمانه عائد صفحاتی هر نه ایسه اساساً وبلا نقصان بالاده یازدم. توضیح حقیقت ایچون تکمله اساسیه سنی یعنی خلفم زمانه متعلق اولان اشکال نك فروع مفصله سندن صرف نظرله اصلنی ده شو صروده درپیش ایتك ضروریات مباحثه دندر. مسئله نك کامل پاشا زمانده ظاهر اولان شکل نك اصلی شرقی روم ایلی به وقوع بولان تجاوزی دفع ایچون دولتک عهداً حائز اولدینی حقوقی استعمال ایتمه مسیدر. وسیله معذرت اولمق اوزره اورته به قونیلان شی که ادرنده بولنان عسکرک یدی بیك کشیدن عبارت بولنمسیدر. بونك صحتی تصدیق اولنسه وعموماً روم ایلی قطعه سنده بولنان قوه عسکریه نك ادرنده کی اویدی بیك کشیدن عبارت اولدینی فرض وتقدير ایدلسه دخی بومانعلرك حکمی برقاچ کونا ایچون جاری اولدیلیدی. زیرا عثمان پاشایه خلف اولان علی صائب پاشا سرعسکر لکه مأموریتی ایله برابر روم ایلده ذاتاً متحشد اولان قوه مهمه به علاوه قوای جدیده کلیه جمع ایتش ایدی او حالده بونلرله روم ایلی شرقی اشغال اولنمق لازم کلیدی. حال بوکه معذرت موقتّه مفروضه نك سرعتله زائل اولدینی ده نظر اعتباره آلمسه که آنی یاقمق رجال حکومته کوره اختیاری قابل اولمیان بر حالد

بونی ده دیگر بر حال تعقیب ایدیور که اعتذارده دوامه اصلا
 امکان وجواز ویرمز اوده پرنس دوباتمربغ صربیلرله محارب
 بولندقلری زمانده المزه چکن فرصتدر . کامل پاشاده خاطراتنده
 شووقت مساعدی اعتراف ایدیور . سکنزنجی صحیفه سنده شو
 عبارملر واردر : « بانارلر صرب حدودنده محاربه ده بولندقلری
 ائشاده همان اردو سوقیه روم ایلی شرقینک ضبطی رأینده بولنش
 ایسه ده بوکاده سلطان حمید اراده ویرمامش اولمسیله فرصت
 فوت اولمشدر » بوکا ضمیمه اولمق اوزره دیگر بر ماده ده
 وار که کامل پاشا حضرتلرینک خاطراتنده مسکوت عنها بر اقلمغه
 تمیماً للمبحث بیان اولنور : بلغار حکومتی صرب حکومتنه
 اعلان حرب ایتدیکنده شرقی روم ایلی بی تحلیه ایلدیکنی و دونتک
 سوق عسکرله ملکنه صحابت ایتسنی تلغرافله کامل پاشا
 حضرتلرینه بیلدر مشدی . ایدی بلغار و صرب محاربه سی
 ائشاندی هیئت وکلا شرقی روم ایلنک خاطراتنده دنیلدیکی کبی
 همان اردو سوقیه ضبطی رأی ایتشده مقام سلطنتدن بوکا
 مناعت اولمش ایسه رئیس وکلانک استعفا ایتسی لازمکیردی .
 اعتقاده کوره کامل پاشا حضرتلری بونی یا پمش اولسهیدی
 خاقان سابق ایکنجی بر حملهیه تصدی ایتز یعنی کامل پاشانک
 ریاستنده اولان هیئت جدید وکلای ده تبدیل ایله مزدی او
 حالد سوق عسکر قراری موقع اجرایه قونیلور ایدی الیوم
 ذکریدی ، کورولمسی ده بر کونا الم اولان مخاطره ملکیه که

پایتختك قپوسی اولان بر ولایت مهمه نك ضیاعیدر وجوده
كلش اولمزدی . « ذكری ده كورلمسی ده بر كونا الم » ديه
تعریف حال ایدیشم بو دفعه عزیمت وعودتده شرقی روم ایلیدن
كچركن حاصل ایتدیكم حسیات سوقیله در . زیرا وضعیت
جغرافیة سی مهم اولغله برابر زراعت و اقتصاد جهتلرندن وسائر
نقاط نظردن ده بر چوق اهمیت حائز اولان وشمندوفرله طولی
اون ساعتده قطع اولنان بر ولایت واسعه نك اسباب مبرمه یه
مستند اولمق سزین اضاعه ایدلمسی تأثر آملی تجدید ایتمشدر .

كامل پاشا خاطراتك یوز یتیمش اوچنچی صحیفه سی شرقی
روم ایلی حقه ده كی معامله سمنك اصابتیه اصول مشروطیتك
اعلانندن صوكره كی معاملات ده استشهاد ایدیور و دنیلور كه :
« صدارتدن انفصالمه (صدارت اخیره دن انفصال لرینه) دكین
بلغارستانك استقلالی هنوز حكومتجه طانماش و محاربه
وقوعنك منعی ضمنتده معاوضه نقدیة اوله رق روسیه نك بلغارستان
ایچون ایفاسنی درعه ده ایلدیكی یوز یكرمی بش میلیون فرانقندن
بر پاره آلمانماش ایدوكندن اكر جبراً محافظه حقوق دولته
امكان كورلمش اولسه اولباید باب عالیجه روسیه ایله
قرارلشدیریلان صورت تسویه مجلس مبعوثانجه تصدیق اولمز
ومسئله هیئت سابقه سنه رجعت ایلش اولسی حسیله خلف
عاجزی حسین حامی پاشا حضرتلری مالك اولدینی قوه ماده

وتدابیر سیاسیه ایله روم ایلی شرقی ایالتی حال ابتدائیسنه
ارجاع ایلر ایدی . »

بو مدافعاته جواب ویرمک حسین حلمی پاشا حضرتلرینه
عائددر . فقط کامل پاشا حضرتلرینک صدارت اخیره سنده
استقلالی تصدیق ایدن معاهده امضا اولنماشمسده اوستریا
بوسنه وهرسکک ممالکنه الحاقی وبلغارستان استقلالنک تصدیق
طلب ایتدکیری ائنده دول خمسہ بر قونفرانس عقدنی تکلیف
ایلدیلر . اوایه بر مجلس دولییه حواله مصلحت اولنسهیدی
دولت علیه خصوصاً بلغارستان استقلالنک تصدیق ایچون
شرقی روم ایلینک حال اصلیسنه رجعتی بحق شرط
اتخاذ ایدردی . وبو ایالت بلغارستانک جزؤ منظمی عد
اولنمی حقنده تصدیق دولی بولمادیغندن مباحوث عنه اولان
الحاق واستقلال تکلیفلرینی نظریات سیاسیه لرینه موافق کورمیان
بعض دولترلره بینمزده اتحاد افکار حصولی اقوای احتمالات
ایدی . حتی اوستریا بوسنه وهرسکک کندی ممالکنه الحاقی
طلب ایتدیکی حالدہ بلغارستانک استقلالنه بلکه علناً ویامعناً
مخالفت ایدردی . فقط باب عالی قونفرانسه دخولده اولان ترد
کوستردی ودرجه ثانیه ده قاپیتولاسیونلرک اغوی واجنبی
پوسته لرینک رفی مادلرندن بدأ ایله ده برچوق مواد حقنده
مطالبزک دولترلر طرفندن قبولی والا بویکی مسئله علاقه داران
بیننده یعنی بر طرفندن حکومت عثمانیه ودیگر طرفندن اوستریا

و بلغار حکومتی آراسنده بالندا کره فصل ایدیه جکنی مقام
تهدیده تبلیغ ایددی . دول مشار الیم بو تکلیفمزه مطلع
اولدقلرنده موضوع بحث اولان الحاق واستقلال مسئله لریله
باب عالینک بیان ایتدیکی مسائل قدیمه بیننده قطعاً مناسبت
وارتباط کورمدیلر باب عالینک طوغریدن طوغرییه مذا کره
ومعاقدہ ایچون اظهار ایتدیکی تمایل ایسه بعض دولتلرک نظریات
وفوایدینه ده موافق کلدیکندن آنلرکده تشبثاتیه دولتلرک
کافه سی بوماده لری برلین معاهده سنک ممضیسی اولان دولتلرک
انضمام آراسیله دکل منفرداً مذا کره وقطع ایتک ایچون باب
عالی پی مختار بر اقدیلر ... تعویض نقدییه کلنجه ؛ یوزیکرمی
بش میلیون فرانفدن واقعا کامل پاشا زماننده پاره آلمانمشه ده
معاوضه نقدیه فکری ده غالباً ابتدا برم طرفدن صدور ایتمش
وبعدہ بلغارستان نامنه اوله رق روسیه بونی تعهد ایش ایددی .
کرک تکلیف ابتدائی بزدن واقع اولسون وکرک دیگر طرفدن
ظهور ایتسون اساسی وکیتی حسین حلمی پاشا قابینه سنه
آنک سلفی اولان قابینه طرفدن انتقال ایتمش ایتمش .
چونکه مجلس مبعوثانندن مجلس اعیانه کلن پروتوقوللرک مذا کره سی
اثناسنده قونفرانسدن اجتنابمزرک اسبابی حسین حلمی پاشا
حضر تلرندن استیضاح ایتدیکمده سلفی زماننده قونفرانس ایچون
یوقاریده شرح ایدیلان شکلده سفرای عثمانیه یه بر تحریرات
تاغرافیه کوندرلدیکنی وبناء علیه قونفرانسه بدل طوغریدن

طوغرییه مذاکره قبول اولنسی اساسلی کندی ریاستده
تشکیل ایدن قاینهیه، هیئت سالفه دن منتقل اولدیغی سوئش
ایدی. و او صروده مشار الیهک اراهه ایتدیکی تلغرافنامه
مسوده سی زیرنده ده کامل پاشا هیئتنی تشکیل ایدن ذواتک
امضاری کورلش ایدی بوخصوصلر حقنده بنجه ده ا زیاده
ایراد ملاحظاته محل یوقدر. مانحن فیها اولان شرقی روم ایلی
مسئله سنه رجوع ایدیلنجه تسویه صالحیه خصوصنده مقام
سلطنتله مقام صدارتک اتحادی حال حاضر الیمی انتاج ایش
اولدیغنه شبهه یوقدر. فقط طرفین مسبیندن بری غلبه و هم ایله
بونو یامیش دیکر طرفک فعلی بعض ملاحظات سیاسیله
وقوعه کلش اولدیغندن تمامیت ملکیه مزه بر ضربه اولان
و تأثیراتی بوندن صکره دفع ایتک ممتنع بولان شو حال ایچون
هانکی طرفک قصوری آغیر اولدیغی تأمل و موازنه یه شایاندر.

ایشته شرقی روم ایلینک اخیراً کسب ایتدیکی موقع
سیاسییه سبب اولانلره شو نقطه دن نظر اولنور: مسبب
آرامیوبده یالکز نتیجه فعله باقیلیرسه آنک خلاصه سی ده
شودرکه: ۷۶۵ سنه هجریه سنده سلطان المجاهدین خداوندکار
غازینک فتح ایلدیکی قلبه ایالتی تام ۵۳۷ سنه ملک عثمانی عدادنده
قالمش ایکن ۱۳۰۲ تاریخنده غریب بر خطای سیاسییه قربان
اولدی. اوزمانه قدر بومملکت واسعه نک ساحه فیاضنده سعادت

حاله یشایان وعددی ایکی یوز اون بش بیکه بالغ اولان نفوس
اسلامیه بوکونکی کون بی نام ونشاندرلر .

سوزی بوراده کسوب کامل پاشا خاطراتنک جمله محتویاتندن
اولان مصر مسئلهسنک بکا تعلق ایدن فقرات غیر صحیحه سنی
تصحیح ایتمکده ضروری کورویلیور .

کامل پاشا حضرتلری خاطراتنده (اونجی صحیفه نك سطور
اخیره سندن بدأ ایله اون التنجی صحیفه نك اون اوچنجی سطرینه
قدر) مسئله مصریه نك حکومت محلیه عائد جهاتی ایچون
برتاریخچه یامیش ایسه ده یازیلان شیرلر نواقصدن خالی کورونمور .
مصرده و فرانسه ده ایسه وقایع اخیره مصریه تاریخلری پک
اطرافلی اوله رق تحریر و نشر اولنمشدر . آرزو ایدنلر
آنلره مراجعتله استحصال و استکمال معلومات ایلیه بیلیرلر .
فقط خاطراتنک تاریخ قسمنده هر نسله ترتیب طبیعی التزام
اولنمديغندن وقوعه کلن تقدیم و تأخیرلر اذهانی یا کلش ظنیاته
اماله ایده بیلیر . از جمله اون اوچنجی صحیفه یه استانبولده عقد
اولنان قونفرانسک اسباب اجتماعنه دائر قسماً واقعه موافق
وقسماً اوکا مخالف معلومات درج اولندقدن صوکره «قونفرانس
عقدی بر شیئه یارامامشدر . « سوزیه مبحثه ختام ویریلیورکه
بو قونفرانس بندن اولکی هیئت وکلا زماننده رد اولنش ایکن
صدارته تعیینمی متعاقباً کوردیکم فائده و کوستردیکم لزوم اوزرینه
بزم طرفدن قبول اولنه رق دولت علیه خارجیه ناظرینک تحت

ریاستندہ انعقاد ایتشدی . کامل پاشا خاطراتک اون بشنجی صحیفہ سندہ ایسہ « عربی نک بو بابدہ کی تصمیمی سلطان عبدالحمیدک طبعہ توافق ایتمکہ وقوع اختلالدہ خدیوہ قوۃ الظہر اولہ رق روم ایلیدن مصرہ اون اون بش طابور عسکر سوقیہ منع عصیانہ اہتمام اولنہ جق یردہ عربی نک اقداریہ منویاتک قوہ دن فعلہ کتیرلمسی جہتی التزام و مستشارلری اولان مقربینک تسویلاتنہ اتباع اولنہ رق بوفرستہ مصرک امتیازاتی فسخ ایہ والیلکنک مناسبہ بالاحالہ سائر ولایات شاہانہ مثللو ادارہ سی و واردات جسیمہ سنک خزینہ مالیہ یہ آلمسی موفقیات عظیمہ دن اولہ جنی تخمین و تصور اولنمیدرکہ اولہ بر منصب موہومہ طبعاً تشنہ و حریص اولان یاور اکرم شہریاری درویش پاشا فراشت و کیلی احمد اسعد افندی ایہ معاً مصرہ اعزام و رئیس عصاة عربی پاشانک مقام خلافت سنیہ یہ اطاعتی محافظہ ایتک مقصدیہ کندوسنہ برنجی رتبہ دن مجیدیہ نشان ذیشانی دخی ارسال و احسان بویورلمش ایدی . جریان احوالہ کسب و وقوف ایدن انکلتزہ دولتی ذات شاہانہ مصرک ملکداری اولدینہی حالہ کندی منافی علیہندہ تشبثات غیر حکیمانہ دہ بولمنسندن طولانی بعدما دولت علیہ نک عسکر سوقیاتنہ اشتراکنی اشکال و بروجہ مذکور یالکز باشنہ حرکتلہ حرباً مصر لولری مغلوب ایتشدز . »

دینلمشدرکہ بو حاللرک وقوعی بنم اوچنچی دفعہ صدارتہ

تعیینیدن اوله یعنی عبدالرحمن پاشا حضر تفرینک ریاستنده بولنان هیئت وکلانک زمانه مصادف ایدی .

زمان مأموریتده اجتماع ایدن قونفرانسک بحثی اون اوچنچی صحیفهده وخدیویتیگ الغاسی تصویرینی ودرویش پاشا ایله فراشت وکیلنک مصره اعزاملرینی وعرایینک مضموراتنک فعله کتیرلمسی التزام وکندیسی نشانله تلطیف وتشویق ایدلدیکنی ده اون بشنچی صحیفهده اوقویانلر ترتیب کلام سوقیله خلاف حقیقت برشیئه یعنی انکلتزنهک مداخله سنی تشدید ایدن احوال مشروحه نکه زمانده وقوعه ذاهب اوله بیلیرلر . مباحث عنه اولان تقدیم وتأخیرلر البت اثر عمد اولیوب اثر ذهول ایسه ده نایمحل فکرلر حاصل اولماق ایچون اول باول بو جهتی تصحیحه لزوم کوردوم .

قونفرانسک برایشه یازامدیغی دعواسنه کلنجه ؛ بوراسی کلیاً نفس الامر مخالفدر . قونفرانسک مذاکراتی بزه بیوک فائده لر تهیه ایتمشدی . حیفا که بز استفاده ایتدک . بویولده تطویل کلام ایتکدن ایسه صورتی آتیده مسطور وثیقه مهمه ایله اثبات مدعا ایلمکی دهها مناسب کوردوم .

مجلس وکلا مضبوطه سی صورتیدر :

« قونفرانسک اجتماع سادسنده جریان ایدن مباحثاتک تفصیلاتی حاوی مرخص پاشالرك تقرير مشترک لریله مقام وکالتک تذکره معروضه سی و اجتماع مذکوره دائر بین المرخصین قلمه آلنان ضبطنامه

ایله انکلترة سفیری طرفندن ویریلن مقاوله عسکریه لایحه سنک میانه عاجزانه مزده مطالبه سیاه مسئله نك اهمیت فوق العاده سنه و مجلسجه برخطا و قویونده ترتب ایده جك مسئولیتك جسامتنه مبنی اکا کوره بر قرار اتخاذینی و خدیو لاحتك طرف حکومت سنیه دن حمایه سنه و عراقی باشانك عاصی اولدیغنی اشاعیه دأئر انکلترة دولتی طرفندن طلب اولسان اعلاننامه نك بوبابده ارادت سنیه استحصال اولمده نثر ایده مسی مقتضای امر و فرمان هایون جناب پادشاهیدن اولدیغنی مبین ۲۷ ن سنه ۹۹ تاریخلی تذکره علیه و اوراق مذکوره مطالعه وبالاطراف تدقیق ماده اولندی .

تقریر مشترکک رأى محلی نتایج مباحثه یه نظراً اوچ صورت تخطر اولنوب برنجیسی انکلترة سفیرینك افاده سی اقتضاسنجه دولت علیه قومیسر لرلیله قوماندان باشانك شیمیدین ارسال لری حالنده برکونا مشکلاته تصادف اولمیه جنفی مجزوم بولندیغدن آنلر هان کوندریله رك مقاوله نك دخی سرعت عقدیله عقینده عسکرک حرکتنه امر ویرلمسی وایکنجیسی کرک قومیسر لرله قوماندان باشانك وکرک عسا کر شاهانه نك مقاوله تنظیم اولندقدن صوکره ارسال لری و اوچنجیسی مقاوله مذکوره نك عقدینه تعلیق مصلحت اولنیوب قومیسر لرله قوماندان باشانك و عسا کر شاهانه نك شیمیدین یوله چیقارلمری ماده سی اولارق قومیسر لرله قوماندان باشانك برآن اول مصرده وجودلری مصلحه حسن تأثیری وفائده مهمه یی داعی اوله جنفی بدیهیاتدن اولغله انلرک عسکردن اول کوندرلملرنده بر محذور اولیوب بالعکس بو ماده دهها زیاده موائق مصلحت کورندیکی وانکلترة سفیرینك تعلیمات و جوابانك تسریعی مقصدیله عسا کر شاهانه نك پنجنه ویاخود جمعه کونی حرکت امرینی آله جنفی سفیره و سفارت سنیه واسطه سیله لوندردن قاپینه سنه تحریر و تبلیغ اولنمش و آنك نتیجه سی اولقی اوزره پنجنه کونی ایلمچی یه تعلیمات کلش ایسه ده مقاوله قرار لاشمزدن اول عسکر کوندراز ایسه قبولی ممکن اوله میه جنفی سفارتك افادات متوالیه معروضه سی ایجابندن بولمنسنه نظراً اوچنجی

طریقه مراجعت اولئسنی یعنی مقاوله‌نک عقدندن اول عسکرک ارسالی محذوردن خالی اولیه‌جغنی بیانندن عبارتدر .

بومسئله‌نک ایکی جهت مهمه‌سی اولوب بریسی سویش قنالی‌ایچون قونفرانسه‌فرانسه‌دن ماعدا دولتر طرفندن قبول اولنان تدابرحایت‌کاریدر . حال حاضرده قنالی انکیزلرک اشغال ایلمش اولمرینه نظراً بر مداخلهٔ مضرهٔ دائمیه یه محل بر اقامق ایچون تکلیف اولنان ضابطهٔ مختلطهٔ بحریه‌یی دولت علیه‌نک قبول ایتمی مقتضای احواله موافق و امر ضروریدر . قتالاک برأ مدافعه و محافظه‌سی ماده‌سنک حکومت سنییه‌عائد اولدینی بخشنده اجتماع سابقده بزم طرفزدن ایراد اولنان ملاحظه دخی نفس‌الامر موافق اولدیفندن اجتماع آتیده دخی دولت علیه مرخصلری طرفندن بونک تأیید و محافظه‌سیله شاید مرخصین سائر طرفندن کسی تکلیف وقوع بولور یعنی ایستک ایدن دولتردن هر قنغیسنک برأ قنالی اشغال ایتمک صلاحیتنی حائر اولسی تکلیف قلنور ایسه اکا موافقت اولنموب باب عالیدن تعلیمات اخذینه تعلیق ماده اولنسی لازم کلور .

ایکنجیسی انکلتزه طرفندن طلب اولنان مقاولهٔ عسکریه درکه بونک اساسی مصره دولت علیه جانبندن عسکر سوق اولنوب اولنامسی بخشنه انتتال‌ایلر . انکلتزه دولتنک مصره عسکر سوق ایتمی و بر طرفندن تدارکات عسکریه‌سنی ایلرولتسی و عراقی پاشا فرقه‌سنک فعلاً داعیهٔ مقاومتده بولنسی‌لر زیاده دقت و احتراز ایدیله‌جک برشی اولوب بو حاللارک نتیجه‌سی اولق اوزره دولت مشارالیه‌ها مصرجه متصد استیلا کاری‌یه خدمت و یا حکومت محلیه ایله و یا خود قارشو سنده اولان فرقهٔ محاربه ایله او یوشوب ادارهٔ مصریه‌جه مرضیسنه کوره بر صورت تسویه عقدینه کسب قدرت ایدر ایسه دولت علیه ایچون مخاطرهٔ عظیمه‌سی میدانده‌در . بو مخاطره‌یی قارشو لیه‌جق تدبیر ایسه عسا کر شاهانه‌نک برآن اول سوقیله حقوق حاکمیت سنییه‌نک کرک اهالی محلیه‌ایله عموم تبعه قارشو سنده و کرک انظار دولیه‌ده فعلاً

اثباته مربوط کورینوب انکلتزه ایسه عسکرک قبولی برمقاوله عسکریه عقدینه تعلیق ایلدکده اولسلیله و طرفین عسکری بیننده اختلافات و ضدیات وقوعنه و ایکی دولت بیننده منازعات حدوثنه محل قالمق ایچون بویله برمقاوله عسکریه عقدی لازمه دن کورنمکله بونک تنظیمی لزومنده تکراراً و هیئت منضمه ایله معاً اتحاد حاصل اولدی . بوبابده سفیرک ویردیکی لایحه نك دردنجی ماده سنده « انکلیز و عثمانی عسکرینك اعزاملرینه سبب اولان حال برطرف اولدقده طرفین عسکری مملکتی تخلیه ایده جکلردر » فقره مهمه سی مندرج اولوب انکلیزلرک نیات حریرسانه دن بری بولندقلرینه دائر واقع اولان اعلان کچنده لورد غلادستونك پارلنتوده ایراد ایتدیکی نطقلر بدرجه یه قدر موقع شبهه یه دوشوردیکی حالده شمدی بین الدولتین برمقاوله یاپیلوبده آنده دولت مشارالیه انک اسباب اشغالک اندفاعیله برابر عسکرینی چکمکی تعهد ایده جکی مندرج بولنسی بزجه موجب استفاده برشرط کورینور فقط لایحه نك برنجی ماده سنده ایکی طرفک قوه عسکریه سی حرکات مشترکه ایله تقید ایدلش اولدینندن شو فقره نك چیقارلسی وانکلتزه عسکرینك بولندقلری محالردن ایلرو کیتاملری صورتنك استحصالنه دخی چالیشلسی و طرف دولت علیه دن سوق اولنه جق عسا کر شاهانه نك تعیین و تصریح مقداری ایچون آچیق براغیلان محله لزومنه کوره پی درپی کوندرلک اوزره برقول اردو تعبیری یازلسی وایکنجی ماده ده عسا کر شاهانه نك چیقه جقلری موقعک تعیینی ایچون آچیق براغیلان محله دخی اسکندریه و پورت سعید دیوتحریر ایدلسی و عسا کر شاهانه نك انکلتزه عسکری باش قومانداننك موافقتی منضم اولدقده هیچ برطرفده بولنه میه جفته و عسکرک بر قسمی ایچون هیچ برتدیر اتحاد ایدلیه جکنه دائر اولان اوچنجی ماده منفعت و مقصد دولته الویرمیه جکندن بوماده نك کلیاً طی ایدلسی و عسا کر عثمانیه اردو کاهنده بریوک ضابطک قومیسر صغتیله بولنه جفته دائر اولان بشنجی ماده نك دخی هرا یکی طرف اردو سنده تسهیل مخبرات ایچون رتبه لری یکدیگرینه معادل

طرفیندن برر ضابط بولندیرلمسی یولنده تصحیح اولنسی لازمه دن
عدا ولنعله ذاتاً لایحه مذکوره تعدیل وتصحیحه قابل اولیق اوزره
مرخص اول پاشا طرفندن قلمه آلمش بولنمله صور معروضه یه توفیقاً
مذاکره سنه کیریشیله رک تعدیل وتصحیحنه صرف مساعی اولنسی
وممکن اوله مدینی حالد تکرار مذاکره ایدلسی وقومیسرلرله قوماندان
پاشانک عزیزمتلرینک عساکر شاهانه نك عزیزمتنه تعلیق قرارلشدیرلدی .
قدری افندیك تلغرافی عربی فرقه سنك ضعیفه برابر ایچلرنده فن
حربه واقف ضابط بولندیغنی وسودان ایچنده نفوذلری اولدیغنی
مبین اولغله مذکور تلغراف اوراق سائر ایله برابر طاقیله اعاده
وتقدیم قلندی ایسه ده اولبابده . «

ل ۲۷ رمضان سنه ۹۹ و ل ۳۰ تموز سنه ۹۸

بالاده کی وثیقه قونفرانسک بر شیئه یاراماش اولدینی
حقنده کی مقالی ابطاله کافی اولدینی کبی دفعات مختلفه ده اجتماع
ایدن مجلس مکالمه نك هر دفعه اجتماعی مذاکراتنده حقوق
ومنافعمر تأمین اولنش اولدینی مکالمات مضبطه لرینه باقیلیرسه
دفعه ثابت اولور . لکن انکلیر عسکری اسکندریه وپورت
سعیده بولندقلری حالد عثمانلی عسکرینک دخی اوراده
وجودی طرفین عسکری بیننده تضادی دعوت ایده بیلیمک
ملحوظ اولدیغندن عساکر عثمانیه نك ابوقیره چیقارلمسی
حقنده سفارتک طوغریدن طوغری یه اظهار ایتدیکی مطلبه
خاقان سابق طرفندن بالذات موافقت اولندیغنی واسطه تبلیغ
خارجیه ناظری سعید پاشا ایله کاتب خصوصی رشید بک حاضر
اولدقلری انکلتره سفیری طرفندن صدارته بیلدیرلمشدی .

بوراسی خاقان سابقه بیان اولدوقده موافقت و تبلیغی تصدیق ایتیموب بالعکس ابوقیرک ترکی سویلتدیردیکنی بیان ایتیش واوللباده خارجیه ناظری سعید پاشا ایله رشید بکدن آلدیغی ورقه بی مقام احتجاجده مجلس وکلایه کوندرمش ایدی . بو ورقه نك اووقت مستشار اولان ذهنی افندی (ذهنی پاشا) قلمی ایله استساخ ایتدیریلان صورتی نزدوده محفوظدر . بونی تذکیردن مقصدم شونی بیلدیرمکدرکه بوماده وبالالتزام ایقاع اولنان موانع منانه ایله بین الدولتین عقدی مقرر اولان مقاوله عسکریه بر آز تأخرایتیش ایسه ده تأخرات و مشکلات محدثه مساعی واقعه ایله کاملاً ازاله ایدلمشدی . حتی مقاوله عسکریه نك دردنجی ماده سندم انکلتره نك تکلیفی « انکلیز و عثمانلی عسکرینك اعزاملرینه سبب اولان حال بر طرف اولدوقده طرفین متعاقدین عسکری مملکتی تخلیه ایدمک و عساکر عثمانیه انکلیز عسکریه بر وقته مملکتی تخلیه ایدمکدردر ، قیدینی حاوی ایکن بز « مصرده تدابیر عسکریه اتخاذه ایجاب ایتدیرن اسباب مندفع اولنجه انکلیز عسکری مملکتی تخلیه ایلیمکدردر . لزوم کوروندیکی تقدیرده عساکر عثمانیه نك مصرده تمديد اقامتلرینه صلاحیتلری اوله جقدر » ماده سنی نکلیف متقابل اولمق اوزره بیان ایتدی کمزدن مجرد تألیف بین ایچون انکلتره سفیری « مصرده تدابیر عسکریه اتخاذه ایجاب ایتدیرن اسباب مندفع اولنجه طرفین عسکری مملکتی تخلیه ایدمکدردر .

مع مافیه لزوم کوروندیکی تقدیرده عسا کر عثمانیه طرفین
 متعاقبین بیننده حاصل اوله جق اتفاق اوزرینه مصرده تمدید
 اقامت ایلیه جکدر « فقره سنی تکلیف ایلش ومقاوله طرفین
 مرخصلری بیننده پارافه دخی ایدلش ایدی . بویله شیلرده
 موفقیتک شرفی دولته عائد اولوب مکالمات واجرا آته واسطه
 اولانلرک حرکتلری وظیفه طبعیه لرینی ایفادن عبارت عد
 اولنق لازم کلیرکن هر فصلسه خدمت طبعیه ناچیزانه ام اعظام
 اولنه رق موفقیتمی کسروابطال ایچون مقاوله عسکریه یه درلو درلو
 نقیصه لر اسناد اولنمش وعقبنده « تل الکیر » محاربه سی عرابینک
 هزیمتی ایاه نتیجه بولدیغندن عقد مقاوله یه محل قالماش ایدی .
 بونلر تفصیلاتی ایله کامل پاشا حضر تلرینک خاطر لرنده اولسه
 کر کدر . ایشه ایلاک فرصت بووجهله ضایع اولمش ایدی .
 ایکنجی فرصتک ده نه صورتله اضاعه ایدلدیکنی تفصیله کیر مزدن
 اول کامل پاشا خاطراتنک یکر می ایکنجی تحیفه سنده محرر
 وجریان حاله مغایر اولان مباحتی موقع محاکمه یه قویمق لازم
 کلیور . مشالیه دییورکه : « ینه سلف عاجزی سعید پاشانک
 صدارتی هنکامنده ومصرجه قوه عسکریه نک هنوز تحت
 انتظامه آلمدیننی ائنده ، سنوی اون بش بیك لیرا ویرکوسی ،
 سنه بسنه خزینه مالیه یه ارسال اولنق اوزره اداره سی خدیوک
 ذاته محول اولان مع ملحقات مصوعک حسب الحال ضبط
 وربطی کسب مشکلات ایدلدیکی جهته عسا کر مصریه اورادن

قالدیریلہ جفندن مصوعك كالقديم تحت اداره دولته آلمسی
 خدیو سابق توفیق پاشا طرفندن اشعار وانکلتزه دولتی بو خصوصه
 دائر اولان تبلیغاتنده (صومالی) داخلنده واقع بربره نك
 (زیلعه) قدر ممتد اولان قسمنده، یعنی باب المندب ایله زیلع
 بیننده کی اراضی اوزرنده سلطنت سنیه نك حق حاکمیتی انکلتزه جه
 تصدیق اولنماش ایسه ده اسرا تجارتی منع ایدملک وهیچ بر
 اجنبی دولته یر ترک اولنماق وانکلتزه ایله خدیویت بیننده
 منعقد مقاوله نامه ده معین رسومدن غیری رسم آلمانق شرطیله
 باب عالی مصر عسکرینك حین رجعتنده (تاجوره) ایله زیلع
 اوزرنده کی حکم ونفوذنی محافظه ایچون تدابیر مقتضیه اتخاذینه
 مقتدر بولونورسه دولت علیه نك زیلعه قدر ممتد اولان وتحت
 اداره مصریه ده بولنان ساحلک بو قسمی اوزرنده کی حکم
 ونفوذی انکلتزه دولتی طرفندن تصدیق اولنه بیله جکی وعکس
 تقدیرده آسایش وانتظامی محافظه زیلعك انکلتزه طرفندن
 اشغالنه مجبورییت حاصل اوله جنی اخطار اولندینی حالده باب عالی
 اورالرك طوغریدن طوغرییه تحت اداره یه آلمسی استاتوقو
 اساسنی اخلال ایدهرک محاذیری داعی اوله جنی ملاحظه سیله
 بویابده خدیو ایله اتحاد افکار حصولدن صوکر دولتره بالیان
 اتخاذ تدابیر اولنسی رأینده بولنش و حال بوکه خدیو اورالرك
 محافظه سنه عدم اقتدارینی بیان ایله طرف دولت علیه دن تحت
 محافظه یه آلمسی اوجه باب عالی یه عرض ایلش ایدی . »

۳۰۰ سنه سی کانون نانيسنك يكرمى برى تاريخيله خديويت
مصريه يه كوندرديكيم تلغراف مصوعه دائر خاطرانده مندرج
حكاياتى نقصه كافى اولمغله اول باول آنك بر صورتى آتیده
درج اولندی :

« ايتاليانك مصوعى اشغال تصميمنده بولنديغنه فقط بو ماده
طوغريدن طوغرى يه اجرا اولنسه علماً بر حركت تجاوزكارى
اوله جفندن بونى شكل مشروعيته تقريبن ايچون ذات عالئ خديويلرينك
هيچ اولزسه موافقت ضمينه سنى استحصال اسبابى تحرى ايتديكنه
دائر رومادن بعض خبرلر آلتور . كچه ايتاليا دولتى روايت
واقعه يى رسماً تكذيب ايتكده اولدينى كي مصوعى طوتمق
ايچون ابتدا لوندره قابينه سنه مراجعت ايتديكنده لورد غرانوويل
اوراسى ممالك شاهانه دن اولديغندن ايتاليانك بويله بر نيتمز ترويج
ايدهميه جكنى مكرراً بيان ايلش ايسه ده استخبارات واقعه نك شكل
وماهيتى بالوجوه نظر دقتى داعيدر . دولت عليه مسئله مصريه يى
حقوق حكمرانيسنه وخديويت جليله لرينك امتيازاته موافق وذات عالئ
آصفانه لرينك بقاى نفوذ واقتدارينى كافل اوله جق صورتده تسويه
اسبابيله مشغول اولمقده ايكن سواحل بحر احمره اويله بر بشقه دولت
طرفندن دخى تجاوز وقوعه كله جك اولور ايسه مصر مسئله سنك
از سرنو كرك دولت عليه نك ورك خديويت جليله لرينك منافعه ضد
ومشكل بر شكله كيره جكى عند حقايق دانئ عاليلرنده محتاج تعريف
دكلدر . ايتاليانك خديويت جليله لرينه اسناد ايدميه جكى موافقت ضمينه
اولسه اولسه مصوعك عساكر مصريه دن تخليه سى ماده سى اولق
لازم كلوب كچنده واقع اولان اشعارات فيخمانه لرينه نظراً قوه جنوديه
مصريه نك شيمديكى مقدارى سواحلك محافظه سنه كافى حالده اولندينى
اكلاشيله يور ايسه ده اجابه قارشو امر محافظه عساكر كرك كثر

وقتندہ اولیوب مملکتک حکومت موضوعہ دن رسماً خالی اولامسی وپک جزئی بر عسکری وجودی امر تصرفی ایفا ایدہ جکی جہتہ مصوعہ بولنان ہیئت حکومت وژاندارمہ و آرزوق نہ قدر عسکر وار ایسہ انلر شاید چکیلہ جک اولورلر ایسہ ایشتہ ایتالیانک ارادینی مساع ضمنی اول وقت حاصل اولہ جفندن بوکا محل ویرلامسی ہم سنیہ مہامشناسیلرینہ تودیع اولنور اولبالبدہ . »

یوقاریدہ درج اولنان تلغراف تاریخندن اوچ کون صکرہ جواباً خدیویتہ بروجه آتی بر تلغراف دہا کوندرلمشدی :

« ۲۳ کانون ثانی ۳۰۰ تاریخلی تلغرافنامہ جوابی آصفانہ لری آلدی . ایتالیانک بیلولہ چیقان عسکری اون اون بش نفر کمی عسکرنندن عبارت اولوب آنلرک دہ عودت ایتک اوزرہ اولدقلرینی و دولت علیہنک بحر احمر سواحلندہ اولان حقوق مالکیتنہ دولت متبوعہ سنک رعایتی آلدینی تعلیمات اوزرینہ ایتالیانک درسعات سفیری خارجہ نظارتہ تبلیغ ایتدیکی وموسیو مانجینینک دخی سفارت سنیہ یہ اعطای تأمینات ایتمکدہ اولدینی نظارت مشار الیہادن افادہ قلنمش ایسہ دہ ایتالیا قوماندانک بیلولده کی عسا کر مصریہ قوماندانی طرفندن وقوعہ کلن ممانعتی دیکلہ میوب وعسا کر مرقومہنک سلاحلرینی جبراً آلوب آنلری اخراج ایلہ معیتی عسکرینی اورایہ یرلشد یردیکی اشعار عالیٰ فخیانہ لریلہ تحقق ایدرک بوایسہ تأمینات واقعہ یہ و حقوق دول ومللہ مغایر بررورش ناشنیدہ اولدیغندن باب عالیجہ روما قابینہ سیلہ دول سائرہ نزدندہ تشببات مؤثرہ اجرا اولنمش وتلغرافنامہ فخیانہ لری مجلس وکلادہ بالقرائہ حضورہایون حضرت پادشاهی یہ عرض قلنمشدر . رورش حال ایتالیانک مصوعی مطمح نظر ایلہ یکنہ دلالت ایتمکدہ اولمغلہ و بوتصور فعلہ کلیر ایسہ مضرت حالیہ ومستقبلہ سی حساب و قیاسدن خارج اولہ جنی واقف حقایق احوال اولان ذات عالیٰ

فخیانه لرینه تعریفدن مستغنی بولمغله اشعار سابق عاجزی وجهله استکمال
تدابیر مانعه یه عنایت مخصوصه آصفانه لری رجا و اخطار قلنور اولبا بده »

۲۴ کانون ثانی ۳۰۰

ایکنجی تلغرافدن درت کون صکره خدیویتیته بر تلغراف
و آندن بر کون صکره ده دیگر بر تلغراف ده کوندرم شدم
صورتلری شونلردر :

« سواحل بحر احمرده بعض نقطه لری اشغال ایچون ایتالیا
خدیویت جلیله لرینک موافقت ضمنیه سنی تحری ایتدیکی روما سفارت
سئیه سندن باب عالی یه اخبار اولمغله تدابیر مانعه اتخاذی ضمننده اولجه
طرف عالی آصفانه لرینه معلومات ویرلش ایدی . جواباً آنان
تلغرافنامه سامی فخیانه لرنده ایتالیانک بیلوله کیروب اوراده کی عسا کر
مستحفظه مصریه نک سلاحرینی دخی طوبلادیغی اشعار بیورلمغله بوندن
طولایی باب عالینک روما قابینه سیله سائر دولتر نزدنده نه صورتله
اجرای تشبثاته مسارعت ایتدیکی وایتالیانک مطمح نظری مصوع
اولدیفته دائر سبق ایدن اخطارک مستند علیهی بولنان خبر تأید ایتمکه
اولبا بده دقت علیه فخیانه لرینک لزوم انعطافی ومذکور تلغرافنامه
سامیلری مجلس وکلا قرار یله حضور هایون حضرت پادشاهی یه عرض
اولندیغی دخی ایکنجی تلغرافنامه عاجزیده بیان قلنمشدی . ایتالیانک
عسکرینی حامله بحر احمره کوندردیکی حرب سفینه سی قوماندانه بیلوله
کیرمزدن اول کشفیات اجرا ایدرک جدی بر مخالفت حس اولنورایسه
عسا کر هر قومه نک اورایه اخراجندن صرف نظرله عصبه متوجه
یولنه دوام ایلسی ایچون تعلیمات ویرمش اولدیغی بوکون روما سفارت
سئیه سندن معروض معلومانه باب عالی یه بیلدیرلش و بیلوله کیردیکی
طرف عالی خدیویلرندن اشعار بیوریلان ایتالیا عسکرینک اورادن
چکلمسی ایتالیا دولته تبلیغ قلنمسی اوزرینه موسیو مانجینی حرکت

واقعہ میں تصدیق صورتندہ بولمیبوب دولت متبوعہ سی اراضی و حقوق
حاکمیتہ خلل کتیرمامک عزم قویسندہ اولدیغنی سفارت دولت علیہ
بیان ایتمش اولدیفندن تبلیغات سابقہ میں اکالاً بوخصوصلرک طرف
عالی آصفانہ لرینہ اخباری لازمہ دن عد اولندی . تلغرافنامہ معروضہ
کلنجہ ایتالیا عسکرینک بیلولی نہ قدرقوتله اشغال ایلدیکنک واشغالک
شکل حاضرینک والیوم مصوعک نہ حالده بولندیغنک سریعاً جانب
سامی خدیویلرندن استعلامنه ارادہ سنیہ حضرت خلافتپناهی متعلق
بیورلش اولغله برمنطوق ارادہ سنیہ کیفیات محرره نک اشعاروتوضیحنه
هم سامیہ فخیانہ لری شایان بیورلمق باندہ »

۳۸ کانون ثانی ۳۰۰

— دیگر تلغراف —

« ایتالیا نیک بیلولی نہ قدرعسکرله طوتدینی و مصوعک حالی دونکی
تاریخی تلغرافنامہ عاجزانہ مله استعلام اولنمشیدی انک جوابی آلنزدن
اول ۲۳ ربیع الثانی ۳۰۲ تاریخی تلغرافنامہ سامی فخیانہ لری شمدی
اخذ اولنوب مآلندن ایتالیا لولرک مصوعه تاریخ و صورت دخولری
و طرف عالیلرندن ایتالیا جترال قونسلسنه نہ وجهله پروتستو نامه
ویرلدیکی و مصوع محافظلغیله برابرندہ کی عسا کر مصریه اوراسنی ترک
ایتمیبوب مصوعده باقی اولدقلری معلوم اولدی و اول باول حقوق دول
ومالی نفی و دولت علیہ ویردیکی تأمینات رسمیه میں نقض ایدن شو
حالاک ایتالیا دولتنه اخطار و دیگر دولتلر تزدندہ تشبہات لازمه اجرا
اولنسی خارجیه نظارتنه بیلدیرلدی تلغرافنامہ سامیلری دخی مجلس
وکلایه تبلیغ و حضورهایون حضرت پادشاهی یه عرض اولنمق اوزرهدره
ذات حقایقشمت خدیویلرینہ تعلیمات و تعریفات حاجت یوق ایسه ده
مصوع محافظیله معیتی عسکرینک کما کان اوراده قالملری و یاخود ایتالیا
عسکرینک دخولرینہ بناء بیلولده اولدینی کی مملکتی ترک ایتلری
بربرندن فرقلی ماده لر اولوب برنجیسی محافظه حق مملکت و مداحله »

اجنبیه نك امتدادینه حیلولت ایچون قاعده و فی نفس الامر بر مخلص
فعلی اولسنه نظراً بو بایده متخذ اولان تدابیرك تقدیرینه مسارعت
قلنور اولبایده »

۳۹ کانون ثانی ۳۰۰

شو مخبرات واضحاً اثبات ایدرکه مصوعك اسباب استیلاسی
کامل پاشانك دیدیکی کبی دکلدر و کرک اوراسی و کرک بیلول
ایچون باب عالی وظیفه سنی ایفاو خدیویتی و قتیله ایقاظ ایتشدر.
لکن او وقت خدیو بولنان توفیق پاشانك ماده و معناً عدم
اقتداری و باب عالیدن یازیلان وصایایی تقدیر ایدمه مه مسی حصول
مقصده مانع اولدی .

کامل پاشانك خاطراتنده التزام اولنان و فقط نفس الامرده
توافق ایتیمان تخطئهیه « سلف عاجزی سعید پاشانك صدارتی
هنکامنده و مصرجه قوه عسکریه نك هنوز تحت انتظامه آلمدینی
اشاده سنوی اون بش بیك ایرا ویرکوسی سنه بسنه خزینه
مالیه ارسال اولمق اوزره اداره سی خدیوک ذاته محول اولان
مع ملحقات مصوعك حسب الحال ضبط و ربطی کسب مشکلات
ایلمشدی » مقدمه سیله باشلانمش ایسه ده اولاً مبدأ بحث یا کلش
اولوب خاتمیه قدر سهویات دوام ایتشدر. مقدمه ذهوله مقرون
اولدینی شونکله ثابتدرکه سنوی اون بش بیك ایرا ویرمک
اوزره اداره سی مصره ترک اولنان محل زیلعدر . خاطراتك
او عباره سنده موجود اولان « سعید پاشانك صدارتی هنکامنده »
ظرف مستقری مابعدنده بولنان « محول » کلمه سنه می یوقسه

« حسب الحال ضبط وربطی کسب مشکلات ایلدیکي » عباره -
 سنه می راجع اولیور بوراسی خاطر اتده معقد و تعقیدده کی
 مقصد مجهولدر . اذهانی بلا موجب تردید ایتمه مک ایچون
 شوراسی ده تصحیح اوانورکه زیلع ۹۲ تاریخده خدیویته
 ترک اولمشدر . و امر ترک خاطر اتده دینلیدی کی مصرجه
 قوه عسکریه نك هنوز تحت انتظامه آلمدینی ائنده دکل خدیو
 اسبق اسماعیل پاشانک مصرده واستانبولده قوت و نفوذی جاری
 اولدینی زمانده در . و زیلع خدیوک ذاته دکل خدیویته
 ویرلایکندن فرامین عالییه ایله تأمین اولان اراضی
 منضمه داخلنده در خدیویته ویرلمسی اسبابی صدد بحث
 خارجنده بولمقلا، آتی تفصیلدن صرف نظر ایدلدی . تاجورده
 کلنجه حق ملکیت فرانسه طرفندن تصدیق اولمیور
 ایسه ده زمان مأموریتده بوراسی ممالک عثمانیه دن اولدیغنده
 اصرار ایدلمکده ایدی انفصالم وقوعنه مبنی تشبثانک اکالی کامل
 پاشا قابینه سنه انتقال ایلشدی . زمانده کی معامله نك تفصیلی
 معلوم اولمق ایچون مجلس وکلانک ضبطی صورتی بروجه آتی
 درج اولنور ؛

« تاجورده نك فرانسزلر طرفندن اشغانه دائر موسیو ژوله فری
 طرفندن پارس سفارت سنیه سنه ویریلن تقریرده بیک سکزیوز آلتش
 سنه سنده یمن ولایتنه کوندیریلن تحریرات سامیه ایله خدیویت جلیله نك
 طور وحرکاته استناد اولنمقده ایسه ده لدی التجری تحریرات مذکوره
 بولدیر یله مامش و تاجورانک فرانسزلر طرفندن اشغانه مصر قوماندانک

موافقت ایلدیکی دخی جمله اشعاردن بولنمش اولسلیله کیفیتک خدیویت
 مشارالیهان استفساری حقنده خارجیہ نظارتک ۱۲ ربیع الاول ۳۰۲
 تاریخلی تذکرہ سی قرائت اولندی تحریرات مبحوثہنک مرحوم عالی
 پاشا طرفندن ولایت مذکورہ ارسال قلندیفی مذکور تقریرده
 [فرانسه خارجیہ ناظرینک سفارت سنیہ ویردیکی تقریرده] بیان
 اولنیور ایسده باب عالیدن وقتیلہ بویلہ بر مکتوب اسطار اولنمش
 ایسہ قیدی بولنہ مدیغندن بحثلہ خدیویتدن سؤال غعلته دلالت ایدرک
 پکده مناسب اولمیه جغندن تلفرائلہ یمن ولایتندن صورلمسی ووقتیلہ
 تاجورا ایچون خارجیہ نظارتیلہ فرانسه سفارتی ویاخود پارس سفارت
 سنیہ سی بیننده البت بعض مخبرات کچمش اوله جغندن بوراسنک
 بیلنسی ایچون دخی قیودک تنبع ایدلسی حقنده ظہر تذکرہ ده
 محرر اشارت وجهلہ خارجیہ نظارتنه تذکرہ یازلمش اولغلہ بونک
 جوابنه انتظار اولنسی ویاخود شیمیدن بر تدبیر وار ایسہ انک
 اجراسی طرف سامی صدرتدن سؤال اولنسی اوزرینه اول امرده
 ذکر اولسان تحریراتک کورلمسی لزومنه مبنی انک ورودینه انتظار
 ایدلسنه قرار ویرلای . »

خاطراتک یکرمی ایکنجی صحیفه سنده وجل معهود
 صره سنده اولاً باب المنذب ایلہ زیلع بیننده کی اراضی اوزرنده
 سلطنت سنیہنک حق حاکیتی انکلتزه تصدیق اولنماش
 اولدیغنه ثانیاً انکلتزه حکومتی بو خطه ده حاکمیتزک تصدیقی
 بعض شرائطه تعلیق ایدیلدیکنسه دائر ایکی مقدمه دخی
 کورلیدیسه ده نتیجه لرینی معلومات سابقه ایلہ توفیق ایدمه دم
 حسن فهمی پاشا لوندرده ایکن موزوروس پاشا ایلہ
 مشترکاً و مشارالیهک عودتندن صوکره موزوروس پاشانک

منفرداً بحر احمر ساحلرینه دائر متعدد تلغرافلری آلمشدی.
بونلرک ۷۱، ۹۳، ۹۴، ۹۷، ۹۹، ۱۷۴، ۲۸۷ نومرولرله مرقم اولدیغنی
قیودمدن آکلایورم .

موزوروس پاشانک صوک تلغرافنده انکلتره دولتی مصری
سریعاً تخلیه یه قرار ویردیکنی، بحراحرر لیمانلرینه دولت علیه نك
عسکر سوق ایتیمی لزومنی وبو خصوصده دولتین بیننده عقد
ائتلافه حاضر بولندیغنی لورد قرومرک بیان ایلدیکی محررایدی
۳۰۲ سنه سی شعباننک آلتنجی کونی انعقاد ایدن مجلس وکلاده
مذاکره کیفیت اولندی . دولت علیه سواحل مذکورده یی
هرزمان اداره یه حاضر ایسه ده اول امرده استتیلان ائتلافک
اساسلری نه اولدیغنی آکلامغه مجبور اولدیغندن وبوراسی تعین
ایتدکده کندی قرارینی مسارعه ویره جکندن اول باول
مذکور اساسلرک واضحاً بیان اولمنسی لوندیره قاینه سنه تبلیغ
ایتیمی یولنده سفیر مزه تعلیمات کوندرلمش ایدی . انکلتره
دولتنک سیر دورموندوولفی سفارت فوق العاده ایله استانبوله
کوندرمسی مسئله مصریه نك هرجهتی حقنده بالمذاکره ائتلافات
حاصل ایتک مقصدیله ایدی که بحراحرر سواحلنک
اشغالی ماده سی ده بوکا داخل ایدی . خاطر لرده درکه دورموند .
وولف ایکی دفعه استانبوله کلدی . برنجیسی بنم زمان مأموریتده
ایدی . فقط بر آی صکره صدارت کامل پاشا عهده سنه تفویض
اولندیغندن بحراحرر ساحلاری ایچون صورت ائتلافیه استحصالی

وظیفه سی مشارالیه انتقال ایتش ایکن وولفله یاییلان برنجی
مقاوله ده هر نصلسه سواحلک دولت علیه طرفدن اشغالی
مسئله سی دخی مسکوت عنها براقیلش وینه مشارالیهک زمان
صدارتنده تجدیداً تنظیم اولنان سویش قتالی مقاوله سنده
هر نصلسه بحر احمر ساحلرینک جهت غربیه سی دولت علیه نک
تحت حکمنده کوسترلیوب یالکز قطعۀ شرقیه سی بیان ایله
ا کتفا ایدلش اولمسیله سواحل غربیه وضع ید ایدن دولت لک
مداخله لری نوعما شکل مشروعیت کسب ایتشدر . سواحل
مذکوره ده حق ملکیت مزه خلل طاری اولسنک سبیلرینی
وولف مقاوله سیله سویش قتالی مقاوله سنده آرامق لازم
کله جکندن کامل پاشا خاطراتنک ۲۲ و ۲۳ نجی صحیفه لرنده کی
مدافعه اصلاً بحق وواقع حاله موافق دکدر .

کامل پاشا خاطراتنک اون سکزننجی صحیفه سنده « دولت
مشارالیه طرفدن مرخص اوله رق تعیین واعزام قلنان سیر
دورموند وولف ایله میانده بالندا کره بر مقاوله نامه دخی عقد
اولنش ایدی . او ائنداده کندم اوقاف ناظری اولدیغم حالده
خارجیه ناظری عاصم پاشا ایله معاً بومذا کرده مأمور بیورلش
ایدم . فرداسی سنه مسند صدارت عهدۀ عاجزانه مه توجیه
بیورلمسیله مصر مسئله سیله باشلیجه مشغول اوله رق ... الخ »
دیمشدر . واقعا او ائنداده بشقه سی دکل کندیسی اوقاف ناظری
ایدی و مرخص ثانیلکه تعیین قلنش ایدی . بو خصوصده کی

تذکره معروضه ایشک مقدمه سنی و مرخصلرمزك صورت
تعیینی ارانه ایده جکندن کورلمسی فائده دن خالی اوله من .
تذکره معروضه

« انکلتره سفیر فوق العاده سیله مسئله مصریه نك مذاکره سی
ایچون طرف اشرف جناب شهریاریدن خارجیه و اوقاف هایون ناظرلری
پاشا و درجه ثالته ده اوله ق عدلیه ناظری حسن فهمی پاشا حضراتنك
تعیینی تخطیر بیورلدیغی بیانیله مشار الیهمدن قنغیسنك بو مأموریت
مهمه ده بولندیرلمسی مناسب و مرجع اوله جفنگ مجلس وکلانجه
مذاکره یه تعلیق اولتمسزین عرضی اراده سنی جناب پادشاهی
اقتضاسندن اولدیغی مبین ۱۸ ذی القعدة ۳۰۳ تاریخی تذکره خصوصیه
علیه لری آلدی . خارجیه ناظری پاشا حضرتلرینك معاملات ولسان
دیپلوماسیه وقوفی و مصالحده تجربه سی دها زیاده ایسه ده صفت
مأموریتی ایجابجه دائماً سفرای اجنبیه ایله ملاقاتی طیبی اولوب انلرایسه
مصالح مصریه جقنده انکلتره سفیریه نصل مذاکره جریان ایتمکده
اولدیغی نظارتدن سؤال و تفحص ایده جکلری طبیعت مصلحت و دلائل
حالیله و ماضیه یه نظراً امور مجزومه دن اوله رق کرچه دولت علیه مسئله
مذکوره جه سائر دول متحابه دن امین اولق لازم کلور ایسه ده بیانه
حاجت اولدیغی اوزره بو مثالو مذاکراتدن لزوم طیبی مس ایتدکجه
سفرای سائریه تفصیلات ویرلمسی قاعده یه و ایجاب حاله موافق دوشمیه جکی
ونظارت خارجیه دن سفیرلرک سؤال و تفقدلرینه مقابل اجوبه کافیه
ویرلامسی دخی آتلمرجه عدم امنیت حمل اولتمسنه سبب اوله رق بودخی
مخدورلی بولندیغی جهتله مشارالیه خارجیه ناظری حضرتلرینك انکلیر
ایلچیسيله واقع اوله جق مذاکره یه بدایه توسیظندن ایسه کامل یاشا
ویا حسن فهمی پاشا حضراتندن برینك بوایشه بولندیرلمسی مصلحت
و منفعت دولته موافق اولوب بناء علیه مشارالیهما بیننده وجه ترجیح

آرانلدقه مشارالیه حسن فهمی پاشا انکلتزه وکلای سابقه سنی بالذات کوروب آنلرک افکار و نظریاتنه وقوف حاصل ایتمش اولمسیله مذاکرات جدیدده انکلتزه ایلچیسیله اشبو معلومات اوزرینه مباحثه و مذاکره نکره نکره لزوم و فائده سی درکار اولدینی کبی سفیر مشارالیه ک مذاکره سینه مأمور اولدینی شیلر البت حسن فهمی پاشا حضرتلرینک مسئله مصریه جه انکلتزه دولتیله تذکر ایتدیکی مواده تعلق ایده جکندن انلرک مذاکرات سابقه سی نه درجه ده قالمش واسکی قایینه ایله عدم حصول ائتلاف نه کبی احوال واسبابه مستند بولنمش اولدیغنک مذاکرات جدیدده بیلنوب درمیان ایدلسی کذاک مصلحه موجب منفعت اوله جنی و بونکله برابر اشبو مذاکراتک کسب ایده جکی نتایج مجلس و کلاجه دخی درمیان اولنه جنی جهتله سفیر ایله جریان ایده جک مذاکرات ابتدائیه مشارالیه حسن فهمی پاشا حضرتلرینک وساطت مأموریتی انسب کو و اش ایسه ده اراده سنی حضرت پادشاهی هر نه وجهله شرفسنوح و صدور بیوریلور ایسه اصابت آنده اوله جنی درکار بولمشدر افندم . »

۱۸ ذی لقعه ۳۷۲ و ۱۷ اعستوس ۳۰۱

حسن فهمی پاشانک تعینی خاقان سابق نزدنده قبول اولنمیوب اراده کامل پاشانک مأموریتته تعلق ایتدیکندن عاصم و کامل پاشالر مکالمه یه بدأ ایتدیلر . مکالمه اولی نتیجه سننده مشارالیه مانک مقام صدارته و یردکری تقریر مشترک مسئله نکر اشکال اخیره سی اعتباریه شایان دقت وثیقهردن اولدیغندن صورتی آتیده درج اولنه جق ایسه ده بو مکالمه نکر وقوعندن اولکی حال که سیردوروموند و ولفله بنم ملاقاتمه متعلقدر دها زیاده امعان نظری جالب اولمغله اول باول آنی قید ایتک تاریخ نقطه نظرندن فائده لیدر . عاصم و کامل پاشالرک

مرخصه تعیین کردند مقدم سیر دور و موندو و لافله وقوع بولان مکالمه مده مصرک آز بر مدت ایچنده تخلیه سی و او یولده بر مقاوله صریحه عقدی ایچون کوستردیکم لزومی مشارالیه حسن صورتله تلقی ایتش ایدی . فروع مسئلهیه متعلق مذاکراتدن دخی آتیا مرکز ائتلافه واصل اوله جغمنزه دائر هم مشارالیه و همده بکا اطمینان کیش ایدی .

بواطمینان متقابلدن منبعث اولمی که مشارالیه دور و موندو و لاف ایلیک ملاقاتنده خاقان سابقه مکالمهیه مأموریتمدن ده بحث ایتش ایدی . عاصم و کامل پاشالرک مأموریتلرندن صوکره سفیرک اظهار ایلدیکی افکار ائتلافکاری ملاقات خصوصیهده حس ایلدیکم میلان درجه سنده دکل ایدیسهده اساساً و علی الخصوص کامل پاشانک صدارتی زماننده برنجی دفعه عقد اولنان و خاطراتک اوتوز برنجی و اوتوز ایکنجی صحیفه لرنده صورتی مسطور بولنان مقاولهیه نسبة فائده لی و توسیعه قابل تکلیف لری شامل ایدی . نته کیم مرخصلر طرفندن مکالمه ابتدائیهیه دائر صدارته ویزیلن و آتیده صورتی یازیلان تقریر مشترک دخی بوکا دلالت ایدر :

« بوکون ساعت یدی بحق راده لرنده انکلتزه مرخصی سیر هازی دور و موندو و لاف دائره نظارته کلکله اولنان اجتماعده « اشبو اجتماعمز مصر مسئله سنه دائر شایان مذاکره اولان موادک مقدماتی شفهاً سویلشمکدن عبارت اوله جنی

جهتله مسئله مذكوره حقنده ارزو واراده سنيه حضرت
پادشاهی نه مرکزده ایدوکی اوکرنیلمش اولسه اکا توفیق
مذاکره اولنور ایدوکنی « بیان ایلسی اوزرینه ارزو واراده
شاهانه خطه مصریهده اولان حقوق حکمرانی سلطنت سنيه
ایله بافرامین عالیله خدیویت مصریهده ویرلمش اولان امتیازاتک
محافظه سی اولدینی وبوده انکلتزه حکومتیجه هربار تصدیق
قلندیگی طرف چا کرانه مزدن افاده وبواساس اوزرینه
کندولرنجه تصور اولنان چاره نك نه مرکزده ایدوکی استفهام
اولندقدده بواساسک کندوسنیجه دخی موافق حق اولدیغنی
تصدیق ایله برابر ابتدا سودانده اعاده آسایش ماده سنی درمیان
ایدرك سواکنه عساکر عثمانیه ارسالی موافق رضای عالی
اولوب اولدیغنی سؤال ایلسیله بوماده مسئله مصریه نك فروعاتندن
اولدیغندن اول امرده مصر حقنده اولان مطالعه سی صورلمش وبوکا
جواباً دولت علیه نك مصره عسکر کوندرمسنه انکلتزه جه برشی
دینلمزسه ده بوکا فرانسه راضی اولدیغنی وبونك سببی ایسه
ظاهراً جزایر وتونسه سوء تأثیری اولور واهمه سنه مبنی اولوب
فقط اکر مصره عساکر عثمانیه کوندرمک مراد اولنور ایسه
بوکاده بر چاره بولنه بیله جکنی سویلش اولدیغندن ینه مذاکره
سواکنه انتقال ایتمکه اورایه عساکر شاهانه ارسالی حالده
الیوم اوراده وسودانك جهات سائرهنده بولنان انکلیز
عسکرینك اخراجندن اول ویاخود صکره می اوله جنی

لدی الاستفهام فی الواقع دولتین عسکرینک بولنسنده اولان
تزا کتی کندوسی درپیش ایلدیکی مثللو سودان عصیانک
شکلنه نظراً عسا کر شاهانهک سودانه محارب بولنان انکلز
عسکریاه برلکده بولنسی حالده دولت علیه عصیانک تسکینی
ضممنده استعمال ایده بیله جکی وسائط صلحیه یی تأثیرسز
براقه جنی و بناء علیه دولتین عسکرینک اجتماعی جائز اولیه جنی
ماده سی دخی طرف چا کرانه مزدن درمیان اولنسی اوزرینه
ماده نک شایان ملاحظه اولان بوجهتی بعده بالتأمل مطالعه سنی
بیان ایلیه جکنی افاده اینشدر .

مصرک انکلز عسکرندن تخلیه سی بختنه نقل مقال اولندقدہ
بونک ایچون مدت تعینی مشکل ایسه ده مصردن انکلز
عسکرینک نه وقت چقه جغنی بیلکه قناعت بخش اوله جق
درجه ده تأمینات ویریه بیله جکنی ایضاح وبو مشکله سبیت
ویرن ماده ایسه ، چونکه انکلتره دولتنک بونجه فدا کارلق
اختیارندن صکره مصری اویله حل اغتشاشده براقوب
چیقمی کندو شاننه موافق اوله میه جغندن مصری ایو برحاله
کتوروب آندن صوکره ترک ایتسی لزومی درکار ایکن
شمیدن بروقت معینده مصرک انکلز عسکرندن تخلیه سنی
انکلتره حکومتی دولت علیه قارشى تعهد ایتش اولسه بو
میعاد هرکسک معلومی اوله جنی جهتله وقت معینک تقربنده
اجنبی انتریه لری اثریله ینه مصرده برقراریشیقلاق وقوعی محتمل

ایدو کردن اول خالدہ عسکرینی مصر دہ ابقا ایٹش اولسہ
 نقض عہد ایتش اولہ جنی وا کرچہ مصری اولیہ قاریشیق
 بر خالدہ براقوب عسکرینی کیرویہ آلسہ انظار عالمدہ چیرکین
 کورینہ جکی ملاحظاتی مرحص مشارالیہ ایراد ایدرک کندوسنجہ
 بوکا تدبیر سالم کندوسیہ برابر طرف دولت علیہ دن مصرہ
 بر قومیسون کوندریلوب ابتدا سودان حدودندہ واقع اصوانہ
 عزیمتہ اورادہ سودانک اعادہ آشایشنہ دائر لزوم کورینہ جک
 تدابیری برلکدہ اجرا ایلدکن صوکرہ مصرہ عودت واورادہ
 دخی عسا کر مصریہ نک تنظیمی ومخاکمک تشکیلی وادارہ
 امور مصریہ نک اصلاحی مادہ لری دولت علیہ قومیسریہ برلکدہ
 قرارلشدیرلوب اجرا اولنسنی متعاقب مصرک انکلیز عسکرندن
 تخلیہ اولنہ جغنی تصریح ایٹشدر . مصوع حقندہ اولان
 مطالعہ سی دخی مشارالیہ دن سؤال اولنغلہ جوابندہ ایتالیا
 عسکری بر آراق اورایہ صوقلمش ایسہدہ برشی یاپہ میہرق
 اورادہ تلف اولمقدہ اولوب بونک ایجون ایتالیا دولتی ایلہ
 سویلشمک لازم کلہ جکنی وا کرچہ مصوعی ترک ایٹسی خصوصندہ
 ایتالیا دولتی انکلترہ طرفندن اجبار اولنہ مز ایسہدہ عندالایجاب
 بعض تشبثدہ بولنیہ بیلہ جکنی سویلشدر . بوکونکی اجتماعدہ
 بر ساعت قدر امتداد ایدن مکلمدہ ایراد اولنان مقدمات مواد
 معروضہ دن عبارت اولوب مقدمات معروضہ دن تغیرلری نہ وجہلہ
 موقع مذاکرہ رسمیه قومسی مناسب اولہ جنی آرو آرو

تدقیق و مطالعه یه محتاج اولدیغی جهته مواد مذکوره بلاتدقیق امضا تحتہ آئمش اولماق ایچون پروتوقول تنظیمی اوکمزده کی جمعیه ایرتسی کونی قرارلشدیریلان اجتماعده بصیرت اوزره واقع اوله حق مذاکره تعلیق ایدلمشدر . بومکالمده موضوع بحث اولمق ایستیلان شی دولت علیه طرفدن مصره بر قومیسر ومصرایله سواکنه عسکر کوندرلماسی ماده لری اولوب قومیسر ارسالی موافق حال ومصلحت کوریلور ایسه ده عساکر شاهانه ارسالی مسئله نك کلیاتندن اوله رق بوبابده یالکزجه بیان رأی اولنمق صواب اولیه جغندن مجلس عالیجه برقرار اعطاسی اراده علیه جناب وکالتپناهیلرینه منوطدر اولبابده امر وفرمان »

۲۳ ذی القعدة ۳۰۲ و ۲۲ اغستوس ۳۰۱

امضالر :

کامل عاصم

ملاقات خصوصیه ده تمایلات بشقه شکلده ومکالمه ابتدائیه نك ماهیتی اکا مطابق اولمه مغله برابرینه اسلم وحقوقه اوفق بر صورتده ایکن مرخصلرک اجتماعاتی تکرر ایتدیکه وطوغریدن طوغری یه مقام سلطنتدن آلتان اوامر تنوع ایلدیکه مذاکرات وضع طبعیسنی دیکشدر مشدر . تفصیلاتی خاطر اتمک برنجی جالدینک ۹۱ نجی صحیفه سندن ۱۱۸ نجی صحیفه سنه قدر اولان قسمنده مضبوط اولدیغندن مکالماته صدارتک نظارتی وتشبثات وتصوراتمی بی ثمره وبی حکم براقق ایچون ظهوره کلان

مداخله‌لری بوراده تکرار ایتمک عبث اولور . فقط مجرد سلسلهٔ مسئله غائب اولماق ایچون ایکی ماده‌دن بحثه لزوم کورورم : بزی کامل پاشا خاطراتنک اون سکنرنجی صحیفه‌سنده موجود اولان ویوقاریده دخی یازیلان « او ائاده کندم اوقاف ناظری اولدیغم حالدہ خارجیہ ناظری عاصم پاشا ایله معاً بو مذاکره مأمور بویورلمش ایدم » عباره‌سنی تالی اولمق اوزره « فرداسی سنہ مسند صدارت عهدہٗ عاجزانه‌مه توجیه بویورلمسילה » عباره‌سیدرکه واقع حال مدلوله موافق دکلدر مشارالیه مرخص ثانیلکه تعیین اولدیغنک ایرتسی سنه‌سی دکل او تعییندن یکریمی اوچ کون صوکره صدارته کلش ایدی . زیرا مرخصیتی ۱۲ ذی‌القعدہ ۳۰۲ تاریخنده وصادرتی ینه اوسنه ذی‌الحجه‌سنک اون بشنده وقوع بولمشدی . تقدیر زمان‌ده‌کی سهوکه اهمیتی یوقسه‌ده مشارالیهک تاریخ صدارتدن برآی یکریمی بر کون صوکره یعنی ۱۸۸۵ سنهٔ میلادی‌ه‌سی تشرین اولنک یکریمی دردنجی کونی مصره دائر عقد اولنان مقاوله‌که خاطراتنک اوتوز برنجی واوتوز ایکنجی صحیفه‌لرنده مندرجدر باب عالینک مقررات سابقه‌سنه مغایرتی حتی بن صدارتده ومشارالیه مرخصلقده ایکن سفیر فوق‌العاده طرفدن ویریلوب مرخصلر من طرفدن باب عالی‌یه کوندریلان لایحه‌یه‌ده عدم توافقی حسیله بنجه اهمیتی حائزدر . یوقاریده بیان اولمشدی‌که بدایت مصاحته کوریلان استعدادات حسنه مؤخرأ کسب

ضعف ایتشدی بونکله برابر سفیرک صدارتم زماننده ویردیکی
لایحه مؤخرأ عقد اولنان مقاوله دن فرقلیدر . بو فرقلری
بوراده تصریح ایتدی بعض ملاحظات سیاسییه دن طولای
تجویز ایتدی ایسته مم . سفارت فوق العاده نك اولکی لایحه سی
و آنک محتویاتی بیه مطلبمزه موافق کورمیان مجلس وکلانک
تعدیلاتی خاطر اتمک برنجی جلدینک ۱۱۶ ، ۱۱۷ ، ۱۱۸ نجی
صحیفه لرنده عیناً مندرجدر . کامل پاشا زماننده عقد اولنان
مقاوله نامه بی ده مشارالیه خاطر اتمک ۳۰ ، ۳۱ و ۳۲ نجی
صحیفه لرینه قید ایتشددر . ارباب دقت ایسترلر سه بالمطالعه فروقی
تعیین ایدرلر .

کامل پاشا اون سکزنجی صحیفه ده مسند صدارت عهدده سنه
توجیه اولندقدن صکره باشلیجه مصر مسئله سیله اشتغال
ایتدیکی و مصرجه اصلاحات لازمه دخی بوجه مقاوله
اجرا قلندینی مقدمه لریله آتی الذکر بیانات مهممه واعترافات
عجیبه ده بولنیورلر :

اخیراً خارجیه ناظری اولان سعید پاشا دخی مأموراً حاضر اولدینی
حاله انکلتره مرخصی سیر دورموند وولف ایله وقوع بولان ایلك
اجتماعده (سعید پاشا اخیراً خارجیه ناظری اولامشیدی کامل پاشا
صدارتنک بدایتدن نهایتنه قدر وحتی صکره لری ده خارجیه ناظری
ایدی بوقرینه ایله « اخیراً » کله سندن مراد سیر دوروموند وولفک
سفاوت اخیرده سی اولدینی اکلاشیلور) مومی الیه برسؤال ایراد ایدرک
انیکلنز عسکری مصردن چکیلدیکنده مصرده امنیت و آسایشی تحافظه
ایچون خدیوک معینده ایکی طابور ترک عسکری بولندیرمغه باب عالیجه

مساعدده اولنوب اولمیه جغنی استفهام ایلش وبو سؤال شایان مطالعه اولدیغندن اجتماع آتیده جواب ویریله جکی بالییان مسئله نك جهات سائرهنك مذاکره سنه ابتدار اولمش ایدی . فرداسی کونی حضور هایونده بولندیغم ائشاده انکتره مرخصنك سؤالی درمیان اولنسی اوزرینه سلطان عبدالحمید ، مصرده دائمی صورته ترک عسکری بولندیراسنی اصلا جائز کورمیه رک ، اویولده مصره کوندریله جک عسکر وبونلرک استبدال اولندیقه یرلرینه قائم اوله جق دیکرلری مصر تربیه سیله الفت ایدرک مملکتلرینه عودت لرنده بورای بکنمز اوله جقلری و مصری وطنداش لرینه وصف و حکایه ایله سائر اهاایده دخی مصره بر میل حصولنه بادی اوله جنی جهتله بونده ملحوظ اولان محاذیر عیدیه یه بناء تکلیف واقع کبولی اصلا تجویز اولنمه یه جنی جهتله یرولایتک تأمین امن وآسایشی اوولایتک مستحفظ عسکرینه عائد اولدیغندن بووظیفه نك دیکر ولایات اهاالیسنه تمیمی عسکر پیننده شکایتی داعی اوله جنی بیانیه سؤال واقعه جواب اعطاسی اراده بیوراش وچونکه سلطان حمیدک غلبه وهم ایله ذهنه تبادر ایدن رأیدن کنیدیسنی دوندیرمک قابل اولیوب ذاتاً کندم نظر شاهانه ده مصر تربیه کرده سی اولقله متهم ایدوکدن رأی هایونک تصحیحی امرنده صرف اولنان مساعی فوقنده ابرام ایله حتمده محل امنیت شبهه دعوت ایتمکدن ایسه اراده سنیه یه بالمجبوریه اتباع اولنهرق انکتره مرخصیله ایکنجی اجتماعده ملاحظات سنیه نك فقره اخیره سی بر زمین مناسب ایله بیان قلنمش ، یعنی تعبیر دیکرله عدم موافقت جوابی ویرلشدر . بونک اوزرینه سیردورمونودولف ایکنجی سؤال اوله رق خدیو مصرک روم ایلدن کوکلی آرناود عسکری تحریر واستخدامنه مساعدده اولنوب اولمیه جغنی استفسار ایلسیله بو دخی دهها زیاده تدقیقه شایان بر ماده اولسنه مبنی جوابی اجتماع آتییه بالتعلیق مواد سائره اوزرینه مذاکره یه دوام اولمش ایدی . فرداسی کونی ینه ملاقات سنیه یه نائلتله سؤال ثانی یی یاد ایلدی کیده بو صورت سلطان حمیدک مراقبه طوقونه رق

بر طاقم ملاحظات غریبه سردیله روم ایلیدن مصر ایچون او یله کوسلی
عسکر اخدی اوراده افراد مکلفه نك تناقصنه بادی اوله جفی جهته
قطعیاً جائز اولادیغندن او یولده جواب اعطاسی اراده بیورلمغه ، حکم
اراده سنییه توفیق معامله ایدی . *

کامل پاشا حضر تلرینک شکل بیاناتی تکلیفک قبولی لزومنه
وخاقان سابقک ممانعتی نابجا اولدیغنه صراحة دلالت ایدیور .
اوحالده منفعت دولت طلب اولنان شیلرک قبولی طرفده بولندیغنی
ومقام سلطنت بوئلره مساعد اولمزه دولتک منفعتی خلافتده
بر معاملیه وساطت ایتمه مک ایچون استغایه مجبور اوله جفی
بیان ایتسی وینه طرف سلطنتدن ممانعت صورتی اظهار اولنورسه
استغفایسی لازم گلزمی ایدی؟ زیرا یالکز حکومات مشروطه ده
ذکر حکومت مطلقه ده و خصوصاً منسوب اولادیغمز دولتده
مصالح عامه بی درعهده ایدنلردن حفظ منصی مصلحته تقدیم
ایتمایلر هپ بویله حرکت ایتملردر . کامل پاشانک ده
اواضوله اتباع و اخیار اسلافک مسالکنه امثال ایتلمری لازم
ایکن « حقمده محل امنیت شبهه دعوت ایتمکدن ایسه سفیره
عدم موافقت جوابی ویردم » و کوللو عسکر تحریرینی منعاً
خاقان سابق طرفدن ایراد اولنان ملاحظاتی بر طرفدن ملاحظات
غریبه اولمق اوزره توصیف ایدرکن دیگر طرفدن حکم اراده
سنیه توفیق معامله ایلدم دیمسی تحیر و تأسفه شایان شیلردر .
شو اوضاع مطاوعتکارانه بی محافظه موقع املنه حمل ایتمی
حسب الحقوق تجویز ایتم بلکه حد ذاتنده دخی او یله بر فکر

موجود دکلدر. فقط واجب الاحترام اولان مقام سلطنته قارشی جمله مزك مكلف اولديغمز آداب تعظيميه جمله سندن اولمیه رق مصلحت و منفعت دولت خلافته اختيار ايدلمش اولان شوانقيادلرك شائبه نبضكيريدين ده خالی اولديغنی تسليم ايتمك قايل اوله ميور. حال اويلاه ايكن مشاراليهك يكرمی برنجی صحیفه خاطر اتنده پترسبورغ سفیر اسبقی مشیر شاکر پاشا ایله بنی مزاج وافکار شاهانه یه خادم عباره سیاه تعریف ایتسنی مقایسه نفسیه دن بشقه برشی ایله تفسیر ایدهم. شاکر پاشا بدایت نشأتندن خاتمه حیاته قدر استقلال افکارینی محافظه ایتمشدر. بو عاجز ایسه شاکر پاشا مرحومك فضائل سائر سندن بی بهره ایسه ده استقلال افکار بحشده اوکا مشارك بولنديغمی و بو خصیصه یی هیچ بر قوته قارشی فدا ایتدیکمی تحدیثاً للنعمه بیان ایدرم. مزاجه خادم اولسه هم صاحب اسنادك اوضاعنه امثال ایدر ومثلاًك زیاده ناطق بالحق اوله جنی بر مسئله ده خاطراتنك الی برنجی صحیفه سنده کوریلان «جهت عبودیت وتضرعات مملوكانهم نقش پای میامن پیمای شهنشاهیلرینه موضوع اولدینی حلاله عفو و مرحمت سنییه التجا....» کی اقوال مزاجشناسی ایله استغفایه بدل استبقایه سعی ایدردم.

بو مبحثده بر اهین کثیره ایراد ایدم بیلیرسه هم ده کامل پاشا حضر تلرینی وارباب مطالعه یی تصدیع ایتمه مك ایچون بوندن صرف نظر ایدیورم. فقط خاطراتك دیگر فقراتندن بحشه

مجبور و بولنلر کلياً خلاف حقيقت بولنديغنده مصرم ...
 کامل پاشا يکرمی برنجی صحيفه ده ديورکه : « مسئله نك
 (مصر مسئله سنك) کسب ايتمش اولديغی اهميتك بيانيله كيفيتك
 انجمن مخصوص وکلاده بالتذکر قرارينك خاکای شاهانه لرینه
 عرضی حقنده لدی الاستيدان شایان بيوريلان مساعدۀ سنيه
 اوزرينه مابين هايونده اجله وکلا ايله عين اجتماعده سلف
 عاجزی سعيد پاشا ايله پترسبورغ سفير اسبقی مشير شاکر
 پاشانك دخی بولنلری اراده بيوريله رق اوئانده حضور
 شاهانه ده بولنان مشار اليهما حضوردن حيقوب انجمنه کش
 اولمليايه ذات مسئله تفصيلات لازمه ايله موضوع بحث و مذاکره
 ايدلد کده انجمن هيئتی انکلتريدنک اغبراريني ازاله ايله عقد
 اولنان مقاوله نك قبول و اجراسنه دولت مشار اليهانی اماله
 ايچون دوشونيلان طريق توسطدن بشقه چاره اولمديغی رأينده
 متحد اولديغی حالد مزاج و افکار شاهانه يه واقف و خادم اولان
 مشار اليهما پاشالر بوتوسطدن موفقيت حاصل اولمزه ايمپراطور
 حضر تلری کند و سنی مشکل بر موقعه ده بولنديردیغمزدن طولانی
 منکسر اوله رق انکلتريه کبی آلمانیا دخی بزدن مغیر اوله جنی
 ملاحظه سيلاه اوطريقه مراجعت موافق مصلت اوليه جنی رأينده
 بولنشلردر و اتفاق آرا ايله اوليان قرارلر اوزرينه اراده
 ویرمه مک سلطان عبد الحميدک عادات متخذہ سندن ایدی «
 دید کدن صوکره نتیجه ده « مسئله علی حاله قالب بوضورتاه خطه

مصريه نك انكلتره دولتنك اشغال واداره دائمه سی !! تحتنده
 قلمسنه بادی اولمشدر « تعبيريله كافه تقصيراتى عدم اتحاد آرايه
 تحميل ايتمش وبوافاده ايله بر مخلص، برسند برائت بولدينى ظنه
 ذاهب اولمشدر. شو تينينات وئاويلاتده اخطاره شايان بر چوق
 شيلر كوردن. اول او انجمنه داخل اولديغ صحیح ايسه ده
 نه بن نه ده شاكر پاشا خاقان سابق كورمه مشدك. انجمنده
 حضور من ايسه كامل پاشانك بر عريضه خصوصيه سنده قوللاندينى
 لسانه منى اولمليدر. زيرا خاطراتنك اللى طقوزنجى صحيفه سنده كى
 كاغدى بوكا دلالت ايدور مشاراليه صدارته مأموريتدن
 آلتى سنه صوكره مصر مسئله سنك كسب ايتديكى وضعيتى
 نظر ابتهاجه آله رق ۲ ذى القعدة ۳۰۸ تاريخيله مورخ
 وخطراتيله منتشر عريضه خصوصيه سنده « كرك ولى نعمت
 بنى مستمز ذات شوكتسمات افندمن حضرت تلى نه كرك دولت
 عليه ايله ملت عثمانيه قارشى بوييله بر حالك مسئوليتنى قوللرى
 يالكزجه تحمل ايدميه جكم » فقره سنى يازمشدر. ثانياً آلمانيا
 ايمپراطورينك وساطتى انكلتره دولتى نزدنده مشمر اوله مزسه
 كنديسنى توسيط ايتديكمزدن طولايى ايمپراطور بزه مغبر
 اولور كى هفواتدن معدود اولان بر سوز سوييله مامش ايدم.
 بونى شاكر پاشانك سويديكنى ده درخاطر ايدم ميورم.
 شمدى ديديكيم كى عادتاً هفوه منزله سنده اولان بر شئى مقام
 رايده كيم ايراد ايدم بيلير ؟ مع مافيه قول ايله قائل بيننده نسبت

آرامش بيله آلمانیا ایمپراطوری یالکز عسکرلکده دکل علوم
 وقون متنوعده و سیاستده یدطولا صاحبی و بناء علیه زمانمز
 حکمدارلرینک الک بیوکی اولمغه آخر بر دولت نزدنده
 وساطتی مشر و مؤثر اولوب اولمیه جغنی کنیدیسی جمله دن زیاده
 تقدیره مقتدردر . حال اولیه ایکن آنک دلاتنک عدم
 تأثیرینی بزلر نصل ونه حقله موقع احتماله قویابیلیرز؟ الحاصل
 آلمانیا ایمپراطورینک توسطی عقیم قاله جغنی واوده بو ایشه
 کنیدیسی توسطی ایتدی کمز ایچون بزه اغبرارینی دعوت ایده جکی
 احتماله بنای رأی ایتدی کمز کلیاً خلاف واقعدر . مخالفتکم
 اسباب موجبہ سی انجمن مضبطہ سنه مربوط و طرفدن ممضی
 اولان ورقه ده تفصیل اولندیغی اوزره تجارب مادیہ مستند
 بعض ملاحظاتدن عبارتدر . شوراسی غریبدر که کامل پاشا
 حضر تلی بنم طرفدن یازیلوب مضبطہ یه ربط اولتان رأی
 ورقه سی خاطر اتنک آلتشنجی و آلتش برنجی صحیفه لرندہ عیناً
 نشر ایتشدر که آنده ادعا واسناد ایتدیکی مبحثہ دائر حرف
 واحد یوقدر . خاطر اتنک قارئلی طرفدن بوکا دقت اولنمش
 اوله جغه شبهه ایتزسه مده احتیاطاً ورقه مذکورہ نک صورتی
 آتیده درج ایلدم :

« مصر مسئله سنک معلیتی نه قدر اوزار ایسه مخاطره سی اونسبتده
 تزیایدہ جکی بدها تنه نظراً ده از یاده زمان کچمکسزین بر صورت تنظیمه
 عقدی فرائض اموردن بولندیغی جای بحث و اختلاف دکلدر . فقط
 بیک سکز یوزسکسان درت سنه سی حزیراننک اون بشی واون آلتیسی

تاریخ لایله انکلتزه و فرانسه دولتری بیننده تعاطی اولنان تقریرلرده، انکلتزه حکومتی پولتیقه سنده هرکونا شک و اشتباهی ازانه ایتک اوزره فرانسه حکومتی طرفندن وقوع بولان بیاناته مبنی کند و عسکرینی بیک سکر یوز سکسان سکر سنه سی اوائلنده کیر و چکمکه موافقت ایدر، « عباره سی موجود ایدی . حال بویله ایکن انکلتزه برسنه صوکره موسیو وولفک مأموریتیه عقد ایتدیکی ایلک مقاوله ده ، زمان تخلیه یی مسکوت عنه بر اقوب بوبابده ایلروده بر مقاوله یاییلمسی شرطنی علاوه ایتش ولورد غرانوویلیک حسن فهمی پاشابه ویردیکی لایحه ده ، لدی الحاجه مصره طرف سلطنت سنیه دن قوه بریه و بحریه سوقی فقره سی موجود ایکن ینه موسیو وولفک و ساطتیه عقد اولنوب تعاطیسی تأخر ایدن ایکنجی مقاوله ده ، « وقت حاجتده دولت علیه ایله انکلتزه دولتنک مشترکاً مصرجه مداخله عسکریه اجرا ایللری » فقره سی قولشددر . بو صورتلر بومثالو تأمینات دولیه نك تغیر احوال ایله تبدل ایتدیکنی کویستریور ؛ و حتی خطه مصریه ده حقوق حکمرانی دولت علیه نك محفوظیتنی دولت مشارالیها مصری اشغالندن صکره تحریراً و مکرراً بیان ایتش ایکن ، شمدی تأمین حقوق ایچون سند جدید استحصالی احتیاجنده بولنلمسی دخی قضیه مشروحه یی مؤید کورینور ؛ بودفعه کی صورت تنظیمه نك حکمنه دخی حیلوت عوارض ایله خلل کلمه مک و یاخود تخلیه مقاوله سی مذاکره سنه کیریشلده کده شرائطی تشدید و یاخود زمان تخلیه پک زیاده تطویل اولنماق و دهها سائر مشکلات و مخاطرات حدوث ایتمک ایچون بر اساس امینه بنای حال ایدلمسی اعتقاد عاجزانه مه کوره الزم و مستعجل اولوب شیمدیلاک محفوظیت حقوقه متعلق تأمینات اخذیه اکتفا ایدیلوبده مقصود بالذات اولان تخلیه خصوصنی مقاوله آتیه یه تعلق ایلک مقصده موافق کوریه مدیکی جهته تأیید حقوق، تعیین زمان تخلیه مطلبلرینه برلکده تشبث اولنسی مطالعه سنده یم . انکلتزه تخلیه یه برمدت تعیین تکلیف اولنه جق اولسه حکومت مشارالیهاردی متضمن اولان تقریر سابقه عطف ایله جواب ویره جکی

حفنده اکثریت طرفند بیان اولان افکار واقعا هم وشایان نظر
ایسه ده مذاکره به تشبث اثناسنده صرفی طبیعی اولان مساعی و لازم
الارانه کوریلان اسباب امنیت دلالته حکومت مشار الیهانک تقریر
سابق محتویاننده ثباتی برطرف اوله بیله جکی ملحوظدر »

مادام که بنم رأیم کامل پاشانک رأینه توافق ایتمه مش تعیر
آخرله قاعده کندیسنه ترتب ایدن مسئولیته اشتراکی قبول
ایتمه مک ایسته مشیم . مشارالیهک بالمباحثه بنی الزام وافحام
ایتمسی و بونلر قابل اوله مزسه افادات طرفینی علی الاصول
انجمن ضبطه سنه درج ایتدیرمسی واجب ایدی . کنذیلری
ایسه بونی یاپمذیلر . بالعکس بوطریق طبیعی به بدل خاطراتنک
آلتش برنجی صحیفه سندن آلتش دردنجی صحیفه سنه قدر اولان
اولان عریضه خصوصیه بنی خاقان سابقه یازمش . شیمدی ده
انکلتره حکومتی آلمانیا ایمپراطورینک وساطتتی قبول ایتمزسه
ایمپراطورک بزه مغیر اوله جنی احتمالی کبی فرض و تقدیری
ممکن اولایان و ممکن اولسه ده مشارالیه ایمپراطورک بزدن دکل
انکلتره حکومتندن متأثر اولسنه و معنأ بزه تزاید میلاننه سبب
اولسی لازم کلن برحالی مقام رأی وحذرده درپیش ایتدیکمی
ادعا ایلور . مشارالیهک بوکبی طرق مدافعه به سالک اولسنه
جدا تأسف ایتدکدن صوکره ذات مصلحته نقل مبحث ایلورم :
خاطراتنک اوتوز اوچنجی صحیفه سندن اوتوز آلتنجی
صحیفه سنه قدر محلی اشغال ایلین و « مصرک انکلیز عسکریندن
تخلیه سنه دائر ایکنجی دفعه انکلتره مرخصی ایله تنظیم وامضا

اولنوب طرف شاهانه دن تصديق وتعاطيسي تأخر ايدن مقاوله نامه صورتيدر « عنوانيله بدأ ايدن مقاوله ده علاقه دار اولان دولترلره شخصلردن هر برينك نقطه نظري بشقه ايدى . فرانسه دولتي بشنجى ماده مفصله ده مسطور اولان احوال محتمله دن كناية » انكلتره دولتي احوال مشروحه ده مصره عسكر سوقنه مقاوله حاضره ايله مأذوندر « وانكلتره حكومتى ايله حكومت عثمانيه دن كناية » دولتين هر نه وقت مصره عسكر سوقى لزومنى حس ايدر لرسه كيفيتى يكدى كيرينه اشعار ايده جكلردر . واشبو مقاوله احكامنه توفيقاً حركت ايله جكلردر « فقره لرى خطه مصريه نك حقوق حاكميته اشتراكدر ديهرك بونك عقدينه معارض بولنمشدر . خاقان سابق ايسه بو مقاوله يي تصديق ايده جك اولورسه فرانسه دخی ديكر بر حصه تضمين آله جغنه وبوحالك بين الدول دائرة شمولى توسع ايده جكنه دائر على الخصوص فرانسه دولتي طرفدن واقع اولان اخطار اتدن قورقه رق تصديق مقاوله دن اجتناب ايلمشدر . سیر دوروموندو ولف وساطتيله استانبولده ايكنجى دفعه اوله رق تنظيم اولنان بو مقاوله دن انكلتره دولتنك مقصدي ده چونكه برنجى مقاوله يالكز بزملاه كندی بيننده عقد اولنوب ديكر دولترك تحت تصديقلرينه كبر مامش اولديغدن سويش قناله متعلق اولان نظرياتى ومصره تعرضدن مصونيتتى يعنى حال بيسطرفيه وضعى صاحب ملك عد اولنان دولت عثمانيه يه تصديق ايتدير دكدن صوكره دول

سائر دنك دخى تعدىقلرىنى استحصال اينك مادهلرى ايدى .
 وقتا كه بو مقصدلرى مؤخرأ سويش قتالى مقاولهسى واسطه سيله
 حاصل ايتدى . آرتق ايكنجى مقاوله نك كنديسنجه حكم
 وفائدهسى قاننامغله تعاطى وعدم تعاطيسنى بر امر مساوى
 عد ايلدى . رئيس وكلا كامل پاشا ايسه وقت كچدكجه مخاطره
 تزايد ايتديكنى تقدير ايتمكه باشلادى . فقط سیر دور و موندو ولفله
 برنجى مقاوله ياپيلير ايكن انكليز عسكرينك مصردن چكلمسى
 ايچون تعيين مدت اولنماسى او مخاطره يه سبب اولديغنى اقرار ايتمه رك
 مقاوله ثانيه نك تعاطيسنده كى تعللى هم دفع مسؤليتته هم
 مقاصد اخرايه وسيله عد ايتمشدر كه خاطراتك اوتوز يدنجى
 صحيفه سندن آلتش دردنجى صحيفه سنه قدر محلى اشغال ايليان
 عريضه خصوصيه لرى هپ بوكاداللت ايدر . مقاوله نك ماهيته
 كنججه تعاطيسى تاخير ايدن مقاوله كامل پاشا خاطر اتنده نشر اولمشدر .
 بشنجى ماده سندن آكلاشيلور كه داخلاً ويا خارجاً بر مخاطره
 ظهورى امر تخليه نك تاخيرينه لزوم كوستره جك اولورسه انكليز
 عسكرينك او مخاطره نك ازاله سنه قدرينه مصرده قالمسى مقرر ايمش .
 داخلى ويا خارجى ظهور ايدم بيه جك بر حادثه نك مخاطراتدن
 عد اولنوب اولنماسى ايسه اليوم مصرى اشغال ايدن دولتك
 تفسير و تقديرينه تابعدر . بوراسى دوشونيلور ايسه مقاوله يه
 نه درجه يه قدر عطف قيمت ايتك لازم كله چكى تعين ايدر .
 مع مافيه شاكر پاشا ايله انجمنه دعوت اولنديغمزده مقاوله بزم

کوسترنامش اولدیغندن شا کر پاشا مرحومک نه یولده تعریض
ایتدیکنی در خاطر ایدم یورم. بن کامل پاشانک بودفعه خاطر اتنده
نشر ایتدیکی مطالعه نامه یی ویرمشم . بونک خلاصه مفادی
ایسه تأیید حقوق و تعیین زمان تخلیه مطلبلرینه برلکده تشبث
اولمنی اخطاردن عبارت ایدی بونده مخطی اولمدیغم فکرند
ثابتم . کامل پاشا مقاوله نك تصدیقه حائل اولان احوالك
حدوثی کونندن بدأ ایدرک بر قاق سنه او احوالی دفعه
چالیشدیغی حالده خاقان سابقک عدم تصدیق حکمنده
دوام ایتدیکنی خاطر اتنده بیان ایدیورکه اللنجی صحیفه ده
موجود و ۲۲ تموز ۳۰۵ تاریخیه مورخ عریضه خصوصیه سنده
کوریلان « مقدما تنظیم و امضا اولنان مقاوله نامه حقنده کی
حکم شاهانه باقی اولدجه » فقره سی ده حکم واقعی مؤیددر .
کامل پاشا خاطر اتنک اون طقوزنجی صحیفه سنده « سلطان
حمیدک غلبه وهم ايله ذهنه تبادر ایدن رأیدن کنیسنی
دوندیرمک قابل دکلدی » دیور. مشارالیه اوزمانده کی پادشاهک
ممانعتی و خاطر اتنه نظراً او ممانعته ایکی دولت قوه الظهر
اولدیغندن آنلری و کنیسنک بومسئله ده متباین المضامین اولان
معروضات خصوصیه سی که مسئله مصریه یی کاه احسن صورتله
حل ایده جکی و عدلرینی و کاه بوماده ناقابل حل بر حاله
کتیرلدیکندن بحثله تهدیدلری حاویدر. بونلری نظر مطالعه یه
الیوبده آلتی سنه سوکره تحت ریاستنده منعقد اولان برانجمنده

بحق وبالطبع بیان ایتش اولدیغ بررأیه تحمیل تقصیرات ایسی
بر بویوک حقسزلقدر . قاعده کندیسه ترتب ایدن مسؤلیتی
بوشلرده قطعاً صنع ومدخلی اولیان وحقی و قتیله دفع مخاطره
اسبابه قولاً دکل فعلاً مساعیسی سبق ایدن بر آدمه تحمیل
ایتمکده کی حقسز لغه ده دقت ایتیه لم . خاطر اتنده « ذاتاً اتفاق آرا
ایله اولیان قرار لر اوزرینه اراده و یرمه مک سلطان عبدالحمیدک
عادات متخذه سندن اولمغه مسئله علی حالها قالب بوضورتیه
خطه مصریه نك انکلترده دولتک اشغال و اداره دائمه سی !! آتنده
قلمنه بادی اولمشدر » عبارده لریله بر حکمده بولمنسی جلب دقت
ایتمامک قایل دکلدر . بو ، ادنی ملابسه دن استفاده ایله و یرلمش
بر حکمدر که قاعده نصف ملتزم دکلسه ارباب عقول و اذعانه
کوره مطاع اولان قاعده منطقیه بطلاتی در حال امضا ایدر .

بر قرارک اجراسنده اتحاد آرا آرامق سلطان مخلوعک
عادتی ایدیسه شوعادت ، باطل اولدیغی و هر شیده اکثریت نافذ
اولدیغدن اوکا اعتبار ایتمه مک امور دولتی تعطیل ایتک دیمکدر .
حقیقتی افهام ایتک و مشر اولمزه ایشدن چکیلمک لازم
کلزمی ایدی . نته کیم بونی یاپانلر اولمش و اکثریتک حکمنی
دائماً موقع اجرایه کتیر مشلدر . مجلس و کلاضطلری و اوراق
سائر بونک شاهدیدر .

ملاحظات سابقه بی بشقه صورتلرده تکرار و ایضاح
ایدهیم : تعاطیسی تأخرایدن ایکنجی مقاوله نك محرمانه بر ذیلی ده

اولماید که کامل پاشا بونی خاطراته علاوه ایتماش . او کورولسه ایدی مقاوله نیک ماهیتی دهها زیاده تعیین ایدردی . ذیل حقنده بیان فکردن صرف نظرله دیگر بر ماده مهمه جلب انظار ایدرم . مقاوله ثانیه ایضاحات لازمه دن خالی اوله رق خاطراته کچیرلدیکندن بونی بوحالده اوقویانلر مؤخرأ واقع اولان تحولاتی بالطبع خاطرلرینه کتیره مزملر ، مقاوله نیک بزجه تصدیقندن امتناع ایدلمسی انکلتزه حکومتکده بونی معمول به عدا ایلماسنه سبب اولدیغندن ، بشنجی ماده سنده ایسه « اشبومقاوله نیک عقدی تاریخنندن اعتبارأ اوچ سنه نیک انقضاسنده انکلتزه حکومتی عسکرینی مصردن چکه جکدر . » دیه بر فقره بولندیغندن کامل پاشانک مقصدی مصرک انکلز عسکرندن تخلیه سیچون تعیین اولسان زمانی اعاده ایتدیرمک ایمش ظننه ذاهب اولورلر . « اگرچه اوچ سنه نیک انقضاسنده داخلأ ویا خارجأ برخطاره ظهوری امر تخلیه نیک تأخیرینه لزوم کوستره جک اولورسه انکلز عسکری بو مخاطره نیک ازاله سنی متعاقب مصردن چکیاه جکدر » دیه ده بر فقره بولندیغندن فقره ثانیه فقره اولای مستقبلاً بعض اسباب احداثیه ضعفه دوشوره بیلیر دینلسه بیله یینه شو تعهدله نظر اعتبارله منظور اولمغه وجهأ ما استحقاقی واردی بوفائده فوت اولمش حکمنی ویرلر حال بوکه حقیقت حال اولیه اولمیوب بالکلیه بشقه صورتددر . شیمدی خاطراتده تغیراتدن آزاده بر شکلده کوسترلمش اولان مقاوله بردها قاله

التمامق اوزره کامل پاشا زماننده حکمدن ساقط اولمشدر .
 مشارایه خاطراتک ٥٦ ، ٥٧ ، ٥٨ صحیفه لرنده مسطور اولان
 عریضه خصوصیه مفصله سندده انکلتزه حکومتک مؤخرآ
 بومقاوله دن عدولنی و آنک اسبابی تفصیل ایتدکدن صوکره
 دیورکه : « انکلتزه دولتی شو حالده مصرک تخلیه سینه مدت تعینی
 فکرندن فراغت ایلدیکی نمایان اولوب بوکاده فرانسه نك
 مداخله و اعتراضی سبب اولدیغدن کرچه انکلزلرک معلوم
 و مجرب اولان طبع و طورینه نظراً ، کندولرینه تحویل مسلك
 ایتدیرمک امکائی کوریه مه مکده ایسه ده ، بوباده دولت علیه
 قارشو فرانسه حکومتی مسئول اولمسیله انکلتزه دولتی نزدنده
 اجرای تشبثات دوستانه ایله مرضی عالی جناب جهانبانی
 دائره سندده برقرار حصوله لوردسالسبوری بی امالیه فرانسه توسط
 اوله رق ، بوندن بر حسن نتیجه حاصل اولور ایسه فیه ،
 اولمدینی تقدیرده وقت مرهوننده انکلز عسکرندن تخلیه سی
 خصوصنه دولت علیه ایله انکلتزه حکومتی بیننده برقرار ویرلک
 شرطیه مصر اوزرنده اولان حقوق سلطنت سینه نك محافظه
 و تأمیننه مدار اوله جق قیود لازمه ایله بر مقاوله نامه عقدینه
 تشبث اولمسی ضروری اوله جفی تخطر اولمشدر . « مشار -
 الیهک شو عریضه خصوصیه سی ٩ ربیع الاول ١٣٠٨ و ١١
 تشرین اول ٣٠٦ تاریخیه مؤرخدر . پترسبورغ سفیر اسبقی
 شا کر پاشا ایله بن ایسه بوندن سکز آی صوکره انجمنه

دعوت اولمشدق . اكر انجمنده اولجه انكلتره دولتي طرفدن
تصديق اولمديني حالده بزم طرفدن تصديقنده تأخر وقوع
بولان مقاوله شيمدي انكلتره حكومتجه كآ لم يكن عد
ايديليور بومعامله نك رفعنه يعنى عقد واقعك معمول به طوتمسه
انكلتره دولتي اماله ايتك ايچون آلمانيا ايمپراطورى توسط
اولنه جقدر ديهه مذاكره جريان ايتسه ايدى بو كى بر
رأيه اشتراك تكليفى بر مرتبه يه قدر معقول كوريلردى .
حال بوكه انجمنك ودها طوغريسي رياستك طلبى بشقه شكلده
وقوع بولمشدى . اوده او انجمنك اجتماعدن سكر آى اول
خاقان سابقه يازديني كاغذك تصديق مضمونى ايدى . يعنى
مصر ك انكلز عسكرندن تخليه سى وقت مرهونه تعليق اولنق
اوزره شيمديك مصر اوزرنده حقوقمى تصديق ايلسنى
انكلتره آلمانيا واسطه سياه تكليف ايتك ايدى .

ايشته كامل پاشا بندين بويلاه بر رأيه مشاركتى طلب
ايلدى كه جهت غير مقبول ايدى .

حال حاضرله ثابتدر كه انكلتره خطه مصر يه اوزرنده حقوق
حكمرانيمى غير منكردر . وحد ذاتنده دخی بو حق
ممنوع الاعتراضدر . لكن كامل پاشانك ديديكى يولده بر تشبث فكرمه
كورده ذاتاً معترض فيه اولميان بر حقى اضعاف ايدى بيليردى . بوراسى
تسليم اولمسه بيله ذات مصلحت بر حكمدار معظمى توسط تكليفنه
محتاج دكلدى زير اصرف نظريات عائد اولان تأييد حقوق مطلبى

واسطه سز بیه استحصالدہ کو چلک چکیلمز ایدی . حتی امنیت
مقابلہ اسبابہ بزم طرفدن اعتنا اولنسه انکلتزہ جه مؤخرآ کائن
لمیکن عدایدیلن مقاولہ یی اعادہ بیه قابل ایدی بناء علیہ کامل پاشانک
رأینہ اشتراکدہ بالطبع اعتذار اولنمشدی . بن تأیید حقوق وتعیین
زمان تخلیه خصوصاً رینہ برلکدہ چالیشلمسی رأیندہ بولنمشدم .
کامل پاشا اگر بنم رأیمک بطالانہ ، کندی اجتہادینک صوابہ
قناعت حاصل ایتش ایسہ نزد سلطنتدہ اصرار وعدم تأثیری
حاندہ استعفا ایتلی ایدی . آلمانیاک توسیطی مسئلہ سیلہ
علاقہ سی یوق ایسہ دہ کامل پاشا خاطر اتندہ کی بر فقرہ ایلہ
مناسبت مغویہ سی اولدیغچون بورادہ بر استطراددہ بولنہ جغم .
خاطر اتک یکرمی ایکنجی صحیفہ سیلہ آنی ولی ایدن صحیفہ دہ
کامل پاشا دیورکہ : « مصر مقاولہ نامہ سنک عقدینی متعاقب
فرانسه سفیری قونت دو مونته بلو برکون باب عالی یہ کلدیکنندہ
اشبو مقاولہ نک شرائطی آبی اولمدیغی بیان ایسی اوزرینہ
انشاء تونسک دخی فرانسر عسکرندن تخلیه سی ایچون یقیندہ
کندوسیله اویلہ بر مقاولہ عقدی املندہ اولدیغمی بالمقابلہ
سفیر مشارالیه افادہ وبو مکالمہ لری دیگر بعض سفرایہ دہ
حکایہ ایلش ایدم . مکر المانیا سفیری ماجرای دول متبوعہ سنہ
یازمش اولدیغندن برقچ کون صکرہ سفیر موسیو رادویچ
پرنس بسمارقدن آلمش اولدینی تعلیمات اوزرینہ نزد عاجزی یہ
کلہ رک - ہر نہ وقت باب عالی تونس حنفدہ اولان تصویری

قوه دن فعله كتوره جك اولور ايسه تشبثانده آلمانيا دولتك
مظاهرتنه اعتماد ايلسنى — مأموراً تبليغ ايلشدر . « كامل پاشاتك
شو ايقاظاتى حقنده ديه جكم سوزلر شونلردر :

۱۸۸۵ سنه سى شياطنك يكرمى ايكنجى كونى لوردلر
محاسنك اجتماعنده لورد غرانويل « پرنس بسماركك مصرده كى
پولتيقه مزه غير مساعد كورنمى مصر لى ضبطى حقنده انكلتره دولته
ومقدما لورد بيقونسفيلده ويرديكى نصيحتى اصغا ايتديكمز ايجوندر »
ديسميله پرنس بسمارق ده سنه مذ كوره مارتنك ايكنجى كونى
پارلمنتوده غرانوويلك اقاداتى جرحاً اوزون بر نطق ايراد
ايتمشدى . بسمارق بونطقنه « معتادم خلافيه اوله رق بعض
مكالمات محرمانه دن علناً بحث ايتمكه مجبور اوله جغم » مقدمه سيلاه
باشلار و بزم ايجون اك مهم محلى آتيدى كى فقرات تشكيل
ايدر : « مصر حقنده نصايح ايتنديكندى مصرده سلطانك
بر مستأجرى كى بولنملىسكنز تعبيرنى قوللانديغم لورد غرانوويلك
خاطرنده اولمق كر كدر . بوضورتله هم فرانسه يى هم ده دول
سائر ه يى كو چندير مز ايدى كزده ديدم . انكلتره ايله فرانسه نك
مناسبات حسنه ده بولنملرى بزجه پك زياده آرزو اولتور .
زيرا بو ايكى دولت بيننده كى مناسباتك انقطاعى عموم اوروپا
وعلى الخصوص المانيا ايجون بر داهيه در . بناءً عليه انكلتره ايله
فرانسه نك مناسبات حسنه ده بولنملرى عندمده پك قيمتداردر »
موزوروس پاشا لورد غرانوويلك نطقندن طولاي باب عالينك

نظر دقتی جلب ایتدیکندن بن خارجیہ نظارتی واسطہ سیلہ
دکل بالذات و صورت خصوصیه و زمین مناسبه موسیوراد و و یجه
بوندن بحث ایتمش ایدم . آنک اوزرینه پرنس بسمارق حقیقت
حالی ایضاح یولنده سفارته اوزون بر تحریرات کوندروب
مندرجاتنک صدارته تبلیغی و آرزو ایدہ رسہم بر صورتنک دخی
اعطاسنی سفیرہ امر ایتمش ایدی . تحریرات ۱۵ مارت ۸۵
تاریخینہ مورخ و ترجمہ سی ترجمہ اوطہ نده محفوظدر . احتمال کہ
کامل پاشا حضرتلری مصر اوراقنی تتبع ایتدکلری صرہده
بونى کورمشلردر .

استطرا ددن مقصدم شونی آکلا تمقدر کہ آلمانیاک فرانسه
ایله مناسباتنه پرنس بسمارق بیوک بر اهمیت ویردیکی پارلمتوده
شویانایله ده ثابتدر . حال او یله اولونجه نصل اولورده بسمارق
« هر نه وقت باب عالی تونس حقتنده اولان تصویرینی قوه ددن فعلہ
کتیرہ جک اولورسه تشبثاتنده آلمانیا دولتنک مظاهرتنه اعتماد
ایلمنی » بزه تبلیغہ سفیرینی مأمور ایدر ؟ مکر کہ ایشک ایچنده
غلط فهم وافہام بولنه یا خود او یله بر تبلیغ معال بالاغراض
اولہ . بونلری ایسه غیر محتمل عد ایتدیکمدن بالضروره
ومع التعجب کامل پاشاتک افاداتی غلظدن عاری اولدیغنه قائل
اولورم فقط شو خاطرہ قاصردی علاوہ ایدرم کہ و قتیله پرنس
بسمارقدن او یله بر مظاهرت جلب ایدلمش ایسه جالبنه مدار تفیخر
اولور . لکن تونسک استردادینہ مماثل تصورات خصوصاً حال

حاضرده افکار ناسی خیالاته سوق ایدہ جکندن دولت ایچون
مضر در. مادام که مناسبت کمشدر استطراد سالفه ضمماً دیگر بر ماده
استطرا دیه دندہ بحث اولنور: کامل پاشا وقایع معلومه مصریه نیک
تاریخی یازارکن اون آلتنجی صحیفه ده واردات مصریه انکلتره
وفرانسه دولتری طرفندن تأمینات مقامنده قبول اولنہ رق
بر صندوق تأسیس اولندیغندن بحث ایتشدر. مصرک متبوعی
اولدینی جهتله مصرک احوال مالیه سنه نظارت ایتک دولت علیه نیک
حقوقندن اولغله بوصندوقک اداره مجلسنده دولت متبوعه نیک
قومیسری صفتیله بر مأموری بولنسی لزومنی دولتره بیایدیرمش
ایدک. مساعی مدیده نتیجه سنده انکلتره دولتی دخی داخل اولدینی
حالدہ دول مشار الیهمک موافقتلری استحصال اولنشدی
تفصیلی زمان مأموریتده یعنی ۸ جمادی الاخره ۳۰۲ و ۱۳ مارت
۳۰۱ تاریخنده مجلس وکلادن قلمه آلان و صورتی آتیده درج
اولنان مضبطه دن معلوم اولور :

« مصر دیون عمومیه صندوق قومیسوننده حکومت سنیه جانبندن
بر مأمور بولنسی لزومی بحثنده سفارت فوق العاده وداعه طرفندن
لوندره قاینه توسنه وقوع بولان خطرات هر نصلسه مطلوبه موافق نتیجه
مادییه واصل اوله میوب موزوروس پاشانک عهد قریبده انکلتره
خارجیه ناظرندن جواباً بالاخذ بورایه کوندردیکی تقریرده دخی بوبابده
بعض مشکلات تمهیدیه نهایت مصلحت دیگر درلترک موافقتنه تعلیق
قلمش و بناءً علیه باب عالیجه دول سائر نیک در سعادت سفیرلری نزدندہ
وسفرای سلطنت سنیه واسطه سیله دخی محالرنده بونک ایچون
مکالمات و مکاتبات لازمه اجراسنه لزوم کورنمشیدی. بوتشبتک

نتیجه سنده آلمانیا و روسیه و فرانسه و اوستریا دولتری طرفندن مذکور قومیسینده دولت متبوعه قومیسرینک بولنسی ایچون اتحاد افکار تحصیل و کیفیت رسماً باب عالییه تبلیغ قلنمش اولغله اوراق لغاً عرض و تقدیم اولندی . مصلحت قومیسرک انتخابی خصوصنه قالدیغندن مجلس عاجزانه مزجه اینجا و مناسبی لدی المطالعه مذکور قومیسینک مذاکرات و معاملات فرانسزجه جریان ایتک و دیگر مأمورلری رابطه لی ذاتلر بولنق جهتیله تعیین اولنه جق قومیسرک بولسانده ثانیاً مذکور قومیسونک شکل و ماهیتی اینجاچه امورخارجیه ده معلومات و مهارتی اولسی ثالثاً بورادن کیده جک ذات قومیسینک ایشلرینه ارتباط ظاهریسی اولپان مصر مصالح پولتیقیه سیله اشتغال و بعض افکاره ایراث شبهه ایتک کبی احوال دن اجتهاب ایله مرکز دولت علیه صورت مناسبه و مهارتکارانه ده خدمت ایتک دقایقنی کوزتمکله قابل بولنسی لزومنه مبنی بونک مأمورین مسلمه دن انتخابی موافق حال کوریه میور . مع مافیه ایش وضع اساسده اولسنه نظراً بوراسی حاصل اولدقن صکره تعیین قلنه جق مأمورک لدی الایجاب تبدیلی دخی اسهل بولنمش و مأموریت مذکوره یه آلمانیا سفیری طرفندن تحریرات اجنبیه کاتبی اسبق سرکز افندینک مأموریتی صورت خصوصیه و غیر رسمیه ده اخطار اولنوب دولت علیه قومیسرینک تعیینی خصوصنده کی مشکلات لوندره جه پرنس بسمارقک مخالفتنه تحمیل اولنمده ایکن مانعه مسروده نک بر طرف ایدلسی امرنده آلمانیا دولتک و بوراده کی ایلچیسینک ابراز ایتدیکی آثار معاونت صمیمیه بناء سفیر مشارالیه ک ترویج اخطاری شیمه مصلحته و معاملات آتیّه مماثلده دخی مظاهرندن استفاده ایتک مقصدینه موافق کورلشددر . چونکه مأمورمرزی دیگر دولتلر مأمورلریله سیان بر موقعه قویماق و مصرک احوال پولتیقیه سنه اکثریا منشأ اولان امور مالیه یه دائماً کسب اطلاع ایله مرکز حکومت سنیه یه بیلدیرمک ایچون قومیسر امپریال نام و عنوانیه کوندریله جکی کرک برلین و کرک دیگر قابینه تولره

وقوع بولان تبلیغاًتمزه علاوه قلنمش و آلمانیا ایلچینی دولت متبوعه سنک اساساً موافقتی بیان ایتدیکی صروده کیده جک مأمورک عنوان وصفی حتمده دولت علیه نک تنسیب ایده جکی صورته ینه دولتنک موافقتی افاده ایلش اولدیغندن شو مطالعاته منبی مشارالیه سرکزافندیکن بو مأموریه تعیینیه خدیویه دخی تفصیلاته کیریشلمیه رک یالکیز (مصرک دیون عمومیہ صندوقی قومیسسیوننده دولت متبوعه طرفندن طوغریدن طوغریه قومیسر صفتیه بولنق اوزره مشارالیهک مأموریتنه مجلس وکلا قراریه بالاستیدان اراده سنیه حضرت ملکداری شرفتعلی بیوریلوب بو دفعه اول طرفه کوندرلشدر) عباراتی حاوی تحریرات تسطیری مأمورک مسلماندن اتخابی تنسیب ایدن تجارت نظارتنک رأینه قارشو اتخاذ ایله تذکر قلنمغله قاطبه احوالده امر و فرمان حضرت ولی الامر افندمن کدر .

کامل پاشا صدارته کلدکدن صوکره بو مضبطه یی مجلس وکلاده تکرار مبحثه قویمشدر . کندیلری دولت علیه یی سائر دولترلرله منزله مساواتده طوته مه یز بناءً علیه صندوقده مأمورمن بولنسنه محل یوقدر دیمش ، اهل مجلس ده آکا اتباع ایتمشدر . بناءً علیه مساعی مصروفه هدر اولدی . صندوقده انکلتزه و فرانسه نک مأمورلری بولنورکن مؤخرأ سائر دولتلر دخی مأمورلر تعیین ایتمشلردی . حتی خدیو توفیق پاشا اول باول آلمانیا نک مأمور نصب واقعا د ایتسنه نقطه استنادیه سی نه ویا خود نره سی ایسه آکا بناءً مخالفت ایتدیکندن باب غالینک امریه بونی قبول ایتش ایدی . بو مأمورلر منسوب اولدقلری مملکتلرک اهالیسی ایچنده مصر تحویلاتنه صاحب اولانلر بولنلری سببیه منصوبدرلر . تبعه

عثمانیه ایچنده ایسه تحویلات مصریه اشتراک ایدنلر یوق ایدی . صندوق اداره سنده باب عالینک مأموری بولمنی تحویلاته متعلق منافعی محافظه ایچون اولیوب مصرک احوال مالیه سنه نظارت ایتک ایچون اولاجقدی . « قومیسر امپریال » عنوانی بوکا دلالت ایدر . قومیسرک وجودی محمد علی زمانده صادر اولان برنجی فرمانده دولتک مصر مالیه سنه نظارتی حتمده کی شرط که فرامین عالیله مفسوخ الحکمر آنی اعاده ایدیوردی . انکلترة حکومتی دخی داخل اولدینی حالدده دول معظمه نك بو خصوصده کی موافقتلری بزم ایچون بر نوع موفقیت ایدی . باب عالی مأمورینک موقعی دیگر دولترلره مساوی حالدده قالمیوب بالعکس بر موقع ممتازی حائر واحوال مالیه یی وقت وقت دولته بیلدیرمک وظیفه سنی حامل اولدینی حالدده بورالرینک تقدیر ایدلما سنده کی اسباب دائرؤ احاطه فوقنده قالمشدر . اکر بو وظیفه مصر قومیسرلکی واسطه سیله ایفا اولنور دنیلرسه اکا محل یوقدر . زیرا سیردوروموندوولفله یاپیلان برنجی مقاوله ده مندرج اولان دولت علیه قومیسرینک وجودی مقاوله نك تعیین ایتدیکی وظائف موقته یه منحصر ایدی . او وظائف نهایت بولدقن صوکرده انکلترة حکومتی قومیسر مزه ویریلن صفت رسمیه دائمیه یی طانیماش وبو معامله قواعد حقوقیه دخی موافق بولنشدر . بونک ایچوندر که ولایات سائرؤ عثمانیه اهالیسندن بولنان تجار وسائر ارباب حقوق

استیفای حقدہ مشکلاتہ اوغرایورلر . زیرا بونلر حکومت
مصریہ طرفندن مظهر حمایہ اولہمدقلری کبی انکلترونک
اورادہ کی پوائتقہ مأمورینہ مراجعت مشروع واصولاً جائز
اولہمیہ جغندن قومیسردن استعانہ ایتمکدہ درلر . او ایسہ
حکومت محلیہ نزدندہ تشبثات رسمیدہ بولنمہ نک محذور
معلومہ بناءً وساطتدہ تعامی ایتمکہ مجبور اولمقدہ در .

کامل پاشا خاطراتندہ ارمنی مسئلہ سابقہ سندنندہ بحثلرہ
کیرمش وکندیسندن زیادہ بنم ایچون مدار استفادہ اولان
وثائقی او مباحثہ الحاق ایشددر . لکن مرحوم جواد
پاشانک وکندیسنک صدارت لرنندہ کی حالاتی هر نصلسہ بنم زمانہ
اسناد ایلدیکندن آنلری بالضرورہ تصحیحہ مجبور اولیورم :
کامل پاشا خاطراتک یوز سکسانجی صحیفہ سندنندہ بنم صدارتہ
تعینمدن اول خاقان سابق کندیسنی انکلترون سفیرینہ کوندر دیکنی
حکایہ ایدرکن عصیان ایدن صامسون ارمنیلری حقدہ باش
کاتب ثریا پاشا شدیدالمال بر امر تلغرافی یازمش و بو مادہ
انکلترونک مداخلہ سنی دعوت ایتمش اولدیغنی کندیسنہ
سویلدیکندن و « بن اورولسون دیدی ایسہم قتل عام اولسون
دیمدم » دیہرک باش کاتب ثریا پاشانی ذم و تقییح ایلدیکندنندہ
بحث ایدیور . اوزمان اوینہ بر امرک صدوری بعض سفارتلردہ
شایع اولمشدی . ثریا پاشا صدارتم زمانندہ موجود اولسہیدی
بونک صحیح اولوب اولمادیغنی اوندن اوکرنہ بیلیردم . لکن

حق تعالی رحمت ایتسون ثریا پاشا ارتحال ایتمش اولمغه حل شبهه قابل اوله مامشدی. بو دفعه کامل پاشانک بیاناتی کوندریلن امرک شدتند اشتباهه محل براقیمور. زیرا خاقان سابقک اوتاویلی سوزلری بونی اشرا بدن خالی دکل. شوراسی دقیمی جلب ایتمشدرکه صدارته تعینمندن صکره اوچ آی مأموریتده قالدیغم حالده خاقان سابق صامسون وقوعاتنه و اوامره دائر کامل پاشایه سویلدیکی سوزلری بکا سویتمامشدی. خاطراته نظراً تبدل وکلا صره سنده [۱] خاقان سابق شورای دولت ریاستی سرقرنا واسطه سیاه کامل پاشایه تکلیف ایتمش، اوده ماسبق احوالی تفکراره وکلا لقدن تحاشی ایتدیکندن مأمویت رسمیه املنده اولمادیغی وخارجده اوله رق پادشاهه خدمت ایدیه بیله جکی جوابیله بونی کچیشدیرمش. بو جواب کندیسنگ موقع اقتداره کتک ارزو سنده اولمادیغنه دلالت ایدرسهده جواب مستغیانیه یی ناقل اولان فقره نك تا عقبنده یازدیغی سوزلر رأس کارده بولمق املنده دوام و اووقت خدمت صدارتده بولنان بو عاجزی اسقاطه اقدام ایتدیکنی کوسترییور مشارالیهک بو تکلفاتی اختیار ایتلمرینه حقیقه تأسف ایتدم. بو دفعه خاطراتیله حقمده روا کوردکلی اسنادلرده شونلردر:

«ارمنی اختلالی کیتدکجه توسع ایدرک اناطولینک جهات سائره سنی صارمش و بوده دولتیجه بر غائب حکمنی آلمش

[۱] جواد پاشانک انفصالیله بنم صدارته تعینم صیره سنده

اولسیله انکلترة ، روسیه و فرانسه دولتلى متفقاً بالمداخله
 آناتولیده اصلاحات اجراسی ایچون باب عالییه بر نوطه
 ویردیله « ترتیب کلام ایجابجه احوالک بنم مأموریتدن صوکرده
 وقوعنه حکم اولنور و بو ایسه بر درجهیه قدر بنی اتمام ایدر .
 حال بوکه زمانمده استانبولده کی حادثه معلومه دن باشقه (خاطراتمک
 برنجی جلدینه نظر) برشی وقوعه کلمه مشدر . ولایات شرقیه ده
 اختلالات ظهوری و مقدمات معلومه نک و قوعی کامل پاشا
 ایله خلقلری زمانلرده در دول ثلثه نک اصلاحات اجراسی ایچون
 مداخله لری و سفیرلرینک باب عالییه نوطه ویرماری ده سلفم
 جواد پاشا زماننده ایدی . بن بوشیلر اوزرینه صدارته تعیین
 اولندم و بعدالتعین برچوق مشکلات و بلیاته اوغرا دم خاطراتمک
 برنجی جلدنده تفصیل ایتدیکم اوزره بنجه بر بلیه حکمنی آلان
 صدارت مأموریتی عزمله و معزولیتدن صوکرده کی تضییقات ده
 انکلترة سفارتنه مراجعتله نتیجه نلشدی . بن بووقایعی شمدییه
 قدر یالکنز خاقان سابقک غیظنه و مقرییندن بر شیخصک
 وضع و صنعه حمل ایدیوردم مکر کامل پاشا حضر تلرینک یا کلش
 اخطار و ملاحظه لری ده تشدید غیظده عامل مؤثر اولمش .
 بونی کندیلرینک خاطراتدن بو دفعه استتاج ایلدم . خاطراتک
 یوز سکسان یرنجی صحیفه سننده صورتی مندرج عریضه
 خصوصیه لری علی الخصوص اونک فقرات آتیه سی دیدیکم
 شیئک برهانلر ننددر .

فقراتدن بری : « بوندن اوچ درت ماه مقدم یعنی انکتره نك بو مسئلهیه حین مداخله سنده اتخاذ تدابیر لازمه ایله بالمداغه او مثللو خطرناك اصلاحات تکلیفاتی وقوعنك اوکنی آلمق قابل ایدیسه ده ... الخ » دیگر فقره : « مع مافیه باب عالیجه طوغری بر مسلك اتخاذ اولنسه ظن عییدانه مه کوره دول ثلثه نك وباخصوص انکتره نك یا کلش اولان اعتقاد لرینی تصحیح ایتک ممکن اولور. یوقسه آناطولیجه حقوق حکومت سنییه دیگر دولتلرک تشریکی اساسنک قبولی تقدیرده عهد قریبده عینی حال روم ایلی ایله جزائر بحر سفیدده وبعده ولایات سائرده ده دخی وقوعه کله رک ... الخ »

دول ثلثه سفراسنک جوادپاشا زماننده ویردکلری اصلاحات اداره لایحه سی قرق ماده یی و برابر اولان مودان دوم ده برطاقم مطالبی حاوی ایکن زماننده جمله سی بش ماده یه انحصار ایتشدی. فقط خاقان سابق بونلری ده قبولده ممانعت ایتشدی . بو حال ارمیلری نومید ایدرک استانبولده ظهور یله برابر دفع ایدی لان حادثه معلومه یی ایقاع ایتشدیلر. مطالب دولیه نك اودرجه یه قصری نی موفقیت عدا یتک لازم ایکن خاقان سابقک عکسی نظرله باقمسنی لایقیله تقدیر حال ایده مه مسنه حمل ایتشدم. بوراده دخی تکرار ایدیم که مکر کوردیکم مشکلاتده کامل پاشا اخطار اتنک ده تأثیری وار ایتش .

مشار الیهک خاطر اتنده یوز سکسان دردنجی صحیفه دن

یوز سکسان آلتنجی صحیفه یه قدر محلی احاطه ایلان عریضه خصوصیه سی مطالعه یه شایان اثر لر دندر . واقعا عریضه کنديسنك رأى ذاتینى مصور بولنديغندن وهرکس رأینده مستقل اولديغندن مندرجاتى بشقه صورتله تفسیر ایتکه حقم یوقدر فقط طرز افادات حسب المزاج خاقان سابقك ذهنی تردید و تشویش ایتش اولمیدر . بونی اوزمان تشبثات اصلاحیه یی تعویق و حقمده سوء ظیقاتی تشدید ایلسندن استتباط ایدیورم . ایقاع اولنان مشکلات خاطر اتمک برنجی جلدند مسطوردر . (صحیفه عن ۲۶۲ الی ۲۸۳) .

ینه یوز سکسان آلتنجی صحیفه ايله یوز سکسان یدنجی صحیفه ده کامل پاشا بکا خلف اولدقدن صوکره حادث اولان احوال حقنده بر مقدمه تمهید ایدیور . بوکانظرأ اصلاحات قرارنامه سی زمان صدارتمده کویا سفرانك امضالری تحتنه الديرلمش ایش بنم عزلم اوزرینه کنديسنه ده امضا ایچون ارأه اولنمش . کنديسی بعض ماده لره ایلششمش بونلر سفرا ايله بالاتفاق تعدیل اولنمق اوزره قرارنامه یی امضالامش ، برطرفدن تعديله لزوم کوسترمک و دیگر طرفدن تعدیلاتی آتی یه تعلیق ایدرلك قرارنامه یی امضا ایتک یکدیگریله قابل تألیف بر حرکت دکلسه ده بوبجئی توسیعدن صرف نظر ایدرم . آنجق دیگر ایکی فقره نك صحیح اولمادیغنده اصراره مجبورم . زمان صدارتمده اصلاحات قرارنامه سی امضا ایتدیرلمه مشدر . بونك کامل پاشانك

صدارتنده خارجیه ناظری ایه طرف دولتدن مأمور اولان دیگر
برذات و سفیرلر بینده مشترکاً امضا اولندیغنی و قتیله فرانسه نك
صاری کتابنده کورمشمدم برده صاری کتابك محتویاتی واقعه
مطابق ایسه ولایات شرقیه والیرلرنجه تبدل وقوع بولدجه
سفرادن استمزاج ایچون برتعهد تحتنه ده کیرلش ایمش .
دیگر مادهیه کلنجه : کامل پاشا کردلرك اسلحه دن تجریدی
طیعتلرینه کران کله جکنی و بوده بنم زمانمده کی مقرر اتدن
بولندیغنی سویلیور حال بوکه مسئله اوینه دکلدرد . سفرا لایحه سنك
یکرمی بشنچی ماده سنده « حمیدیه سواری آلایلری نه اونیفورمه
کیه جك نه ده سلاح طاشیه جقدر » دنیلمش ایکن باب عالیجه
یازیلان فقرئ تعدیلیه ده « بو آلایلرك نظاماتی یکیدن یاپیله جقدر .
اوقات تعلیمیه خار جنده البسه اکتسا ایتمه مك و سلاح
طاشیمه مق کبی قیود آتیده کی نظامنامه احکامنه متعلقدر . »
دنیلمشدی . بو عباره کردلری اسلحه دن تجرید معناسیله تفسیره
متحمل میدر ؟

بن صدارتده و کندیسی حال مغزولیتده ایکن کامل پاشا
حضر تلری ارمنی مسئله سی ایچون خاقان سابقله مخبرات عدیده
و عمیقده بولنش . خاطرات بونی ارائه ایدیور ، او مخبرات وسیله سیله
لفظاً و معناً بنی مؤاخذه ایتدیکی حالده ماسبقی تذکر ایتمه ملرینه
متعجب اولدم . بو مسئله کامل پاشانك برنجی دفعه کی صدارتنده
انکلتره سفیری طرفندن کندیسنه اخطار اولنش ایمش ، روسیه

دولتی طرفندن ارمنی ایشلرینه دائر باب عالییه برنوطه ویرلمسی
 محتمل اولدیغندن بونک وقوعی تقدیرنده انکلتره دولتی دخی
 حکومت سنییه برنوطه ویرمک مجبوریتنده بولنه جغنی انکلتره
 سقیری کنديسنه بیلدیرمش ایکن مداخله خارجهیه حائل اوله جق
 تشبثات جدیهیه همت ایدلمدیکی ۱۵۵ و ۱۵۶ نجی صحیفه لرده
 مندرج استیدان تذکره سی که کامل پاشا صورت خصوصیه ده
 عرض ایتمش ایمش اندن نمایان اولیور . خارجی پولتیقهیه دائر
 مقام سلطنته ویریلان معلوماتده ، مسائل سیاسیه نك محاکمه لرنده
 وعراض خصوصیه نك شکل وادالرنده ایسه خاطر اتده نظر دقته
 چارپه جق برچوق بشیلر وارددر . سیاست خارجهیه ایچون از جمله
 ۹۵ ، ۹۶ ، ۹۷ ، ۹۸ نجی صحیفه ده کی تذکره ارانه اولنه بیلیر .
 بونده صرب ورومانیا سطنت سنییه نك داخل دائره اتفاقی اولقله
 افتخار ایدر لر دینمکله اکتفا اولنیوب « روسیه دولتی اتفاق
 مثلث خارچنده بولندجقه آلمانیا و آوستریا دولتلیله تجدید معاهده
 ایله داخل اتفاق اولمغه سعی وتشبث ایده جکندن بوکا موفقیتی
 حالنده اولجه دولت علیه اشو اتفاقه داخل اولمش بولنورسه
 از جمله روسیه ایله دخی تدافعی بر اتفاق دائره سنه کیرمش
 اوله رق بوجهله دخی تعرضدن مصونیتنی تأمین ایتمش بولنور »
 دینمشدر . آکلاشیلور که بوکی تصوراتله صدارت و مافوقی خیالاته
 مستغرق اوله رق سیاست خارجهیه جه جدی هیچ برشی یاننامش .
 بعض معروضاتک ماهیت عجیبه لرینه ایسه ۱۹۰ و ۱۹۱ نجی

صحیفه لرده صورتی کوریلان تذکره مثال کافی در . بونده
 « قریحۂ الہام صبیحۂ حضرت خلافتناہیلرندن شرفصادر
 اولہ جق ارادات سنیہ موافق حکمت اولہ جعی جہتہ در حال
 انفاذ اولنہ جفی » عبارہ لریہ خاقان مخلوعک پک ممنون اولہ جنی
 تعہداتہ کیرلمشدر . صدارتک انتخابیہ بر ہیئت وکلا تشکل
 ایتسہیدی بیلہ او شرط و تعہدہ کرک داخل کرک خارجاً
 افکار عمومیہ یی تأمین ایتک و اعتراضات و مداخلات اجنبیہ نک
 اوکنی آلمق ناصل قابل اولوردی .

کمل پاشا بویلہ بر فکر محالہ نہدن وجود ویرمش آکلا یہ مدم،
 مشارالہیک ۱۷۱ نجی صحیفہ لرده برر قسمی مسطور اولان
 عریضہ لری دہ جالب نظر در . ۱۷۱ نجی صحیفہ دہ دینیلورکہ
 « زوارک بندہ لرنبجہ عدم قبولی خلاف عادت و مغایر شعار نزاکت
 اولہ جغنہ نظراً ارادہ بیورلدینی حالہ کلانلرک ذاتاً قیونک
 اوکنده بکلیمکده اولان پولیسر طرفندن منع دخوللری اولی
 اولہ جفی بیان قلمش ایدی فی الواقع اولہ ارادہ بیورلمش
 اولمیدرکہ کلن زوارک خانہ عاجزی یہ دخوللری پولیسر
 طرفندن منع اولنوب ازجملہ ایتالیا و بلجیقا سفیرلری دخی رد
 اولنمشدر . »

خاطرہ لرمہ مراجعت ایدلسہ معلوم اولورکہ بن ہرنہ زمان
 زقاعہ چیتسہم تعقیباتہ دوچار اولوردم . بو حال قدیم ایسہدہ
 صوکرہ لری زوارک خانہ مہ دخوللرینی منع دہہ قانقیشیلمشدی .

حتی بر کون روسیه سفیری بنی کورمکه کشیدی خانه قپوسندن
ایچری کیرد کدن صوکره معهود مأمورلر ملاقاتدن منوعیتی
بیان ایدهرک سفیری بیله طیشاری چیقارمشلردی . مکر
بوجرأتلر پولیسلر واسطه سیله منع زیارت امکانی خاقان سایقک
ذهننه القا اولندیغندن نشأت ایتیش بونی بودفعه کامل پاشا
خاطر اتندن آکلادم .

خاطر اتک یوز یتیشنجی صحیفه سنده کی فقره ایسه بنده
اضرار ایتشدر . بو فقره کامل پاشانک خاطر اتنده صورتی
کوریلن عریضه خصوصیه سنده در : « وقوع تبدل ایله اصحاب
اغراضک مقصدلری حاصل اولمش ایسه ده ملاحظه سینه
وجهله برمدت بونلرک مفتریات وتعقیباتدن وارسته اوله میه جغم
بدیهی اولمسنه مبنی استراحت قلب شاهانه بی التزام ایله ترک
اختیارده یاسرای هایونک بر کوشه سنده ویاخود عکاده کی
جفتلک عاجزیده اقامتمه مساعد سینه استرحامنده بولمشم ... الخ . »
۱۷ صفر ۳۰۹ تاریخنده یازلمش اولان شو عریضه ده متضرعانه
وقرب سلطنته نیل ایچون مستمندانه وقوع بولان تشبث
اوزرینه باش کتابتدن کامل پاشایه یازیلان تذکره ده ایسه
« سرای هایونده بر او طه تخصیصی حقنده کی استرحام داور
اکرمیلرینه کلنجه سرای هایونده بولنانلر برر مأموریتله
مکلف اولوب برده باراده سنیة حضرت ملوکانه جلب اولنانلر
ویا خاکبای هایون ملوکانه عرض خدمت وعبودیت ضمنتده

کنلر مظهر تلطف و اکرام اولوب سرای عالی ملوکانه ده
 بشقه بر صورتله کیمسه نك بولمنسك امثالی اولمدیغی ... الخ »
 دینلمش خاقان سابقك جوابی کامل پاشانك عریضه سنده قوللانیلان
 لسانه نظراً دها معقولدر . فقط بونده ثبات ایتمه مش و اخیراً
 بنی سراینده حبسه تشبث ایتشدی . بو تشبث اگرچه قدیم
 بر غیظ و انفعاك نتیجه سی ایه ده کامل پاشا طرفندن تحریراً
 کوستریلن استعدادك باعث جرأت اولدیغی شکل حالدن آکلاشیلیور .
 زیرا صدارتی احراز ایتمش اولان بر ذات هر نه سبیه منی اولورسه
 اولسون سرایده کندیسنه او طه تخصیصی نعمت مخصوصه بیلیر
 واونی بالذات طلب ایدرسه اویله بر معاملهی امثالی حقنده اجرا
 ایچون هم امکان هم ده جواز تصور ایتما مک مانع قالماز . خاطر اتك
 آخر صحافی اولان ۱۹۸ نجی صحیفه نك صو ك سطر لر نده کامل پاشا
 « قانون اساسینك اعلائی متعاقب مسند صدارتده بولنان
 سعید پاشایه حسب القدرینه خلف اولیشم جزؤ ثانیده شرح و تفصیل
 اولنور » دیور . امور معلومه ده صراحت بر نکته مقابلنده در ،
 هرشی ایسه مقدرات الهیه دن اولمق اوزره وجوده کله جکی
 قضایای معلومه دندر . کامل پاشانك التزام ایتدیکی قید صریحدن
 یعنی بكا خلف اولیشنی « حسب القدر » تعیریله تعریفدن نه کی نکته
 مراد ایلدیکنی آکلایه مدیغم ایچون برشی سویلیه م .
 یالکز خاتمه اوله رق اونی بیان ایتلی یم که کامل پاشا حضر تدر نه
 اندیشه یه باعث ارلان مناظر احوال — که مصر و شرقی روم ایلی

مسئله لری ده او جمله دندرلر۔ کندی صدارت لرنده چیزیلان خطوط سیاسته وجوده کلمشدی . اکر ماضیده کی تصور و تصویر لرنده شمدی غلط و یا خود خطا حس ایدیورلر سه تسلیم حقیقت فضیلتی اختیار ایتمیدرلر . صنع و مدخلری اولیانلری ، علی الخصوص او ایکی مسئله ایچون وقتیه آخر خط استقامت لر ارا نه ایدنلری مؤاخذه ده هم حق هم ده فائده یوقدر .

*
* *

کامل پاشا ۱۹۱۱ شنبی صحیفه دن بدأ ایله خاطراتنک خاتمه سنه قدر آیدین ولایتی والیلکنه تعیینندن طولای حاصل ایتدیکی تاثیراتی شرح ایدیور . خاطر لرده درکه مشار الیه از میره کیتد کدن صوکره بنده تشدد ایدن اسباب مجبره اوزره ینه عائله مله بلاد اجنبه اسلامیه دن برینه هجرتم وعائله یه مساعدده اولنمز ایسه منفرداً اروپایه عزیمتم ایچون معلوم اولان واسطه تسهیلیه مراجعت ایتمش ایدم . او اثناده خارجیه نظارتنده بولنان توفیق پاشا وشورای دولت رئیس اولان سعید پاشا بر قاق کره نزد مه کوندرلش اولدقلرندن انارله ملاقاتنک برنده کامل یاشانک مع الشده از میره اعزامی شعار حقانیت و بویله بر معامله نی ترویجاً مجلس وکلادن مضبطه یاپنسی وکلالت صفتنه مغایر وامینتی محل اولدیغنی سویلشدم . مشار الیه مادن سعید پاشا سنرک صدارت کنز زماننده عرض اولنان اصلاحاته کامل پاشا اعتراض ایتدیکی حالده شیمدی عکسی معروضاتده بولنسی

اغبراره سبب اولدی و مجلسجه ده بو حال استحسان اولمديغدن او ديديككز مضطه ياپلدى مألنده جواب ويرمشيدى . بن او وقت سعيد ياشانك سوزلرينى بعض سوابقندن طولايى بر نوع سعائته حمل ايتمشيدم . حالبوكه مشاراليهك صحت قولى خاطرات دلايليه تبين ايدييور . زيرا اداره نك اصلاحنه دائر سفر اى ثلثه نك دولت متبوعه لرى امر ليله ويردكلى لايحه لر قرق ماده يى و برابر اولان مخرطه دها بر طاقم تكليفاتى محتوى ايكن بونلر اثنائى مأمور يتمده بش ماده يه حصر وقصر ايدلمشدى . كامل پاشا ايسه يوقا ريده ذ كرى كچديكى اوزره خاقان سابقه يازدينى عريضه خصوصيه ايله او مقررات ضروريه يه بيله اعتراض ايلديكى صدارته تعيين اولندقدن صكره يعنى ۱۵ جمادى الاولى ۱۳۱۳ تاريخلى عريضه رسميه سنده ولايتلرده وقوعه كلان اغتشاشاتك دفتى ايچون در حال تدابير مؤثره اتخاذ اولمدينى تقديرده بين الدول برقونفرانس تشكيل اولنه جفتى معرض احتمالده عرض ايلديكى خاطراتك ۱۸۷، ۱۷۸، ۱۸۹ نجى صحيفه لرنده كوريلبور . بو حالده سعيد پاشانك سويلديكى سوز صحيح چيقيور . مع مافيه بيانات متباينه سبب انفصالى اولسه بيله بر ذاتى رأى و رضاسى خارجنده مأمور يته نصب ايتك پك فنا برشى ايسه ده كامل پاشانك اوصرده تصادف ايتديكى شدت عزيمتيله برابر زائل اولديغى وحتى از مبره كيتديكنك آلتنجى كوني تكرر استانبوله جليليه صدارته نصبي بيله تصور اولنديغى

مشار الیه خاطراتی نہایتندہ قید ایتشدہ . واقعاً صدارتہ عودت
تصوری خاطراتندہ نقل اولئان اسباب مانعہ حکمنجہ تأخر
ایتمش ایسہدہ اون برسہ از میردہ معزلاً و مستقلاً کچیریلان وقت
بعضلر حقندہ سنہ لرجہ دوام ایدن و موضوع تعرض اولانلری
وعائلہ لرینی و حتی منسوب لرینی لذت حیاتدن و حوایج اجتماعیہ دن
محروم ایلان ترصدا ت و تعقیبات ایلہ مقایسہ ایدیلر ایسہ برنجیسندہ
تسلیمیہ و کظم و غیظہ مدار اولہ حق برچوق شیر بولنور .
ایستہ کامل پاشا حضر تلرینک خاطراتی کہ مصممیت نشری
برسنہ یہ قریب زماندن بری مطبوعات ایلہ خبر ویرلمکدہ اولدینی
حالدہ بودفعہ ظہورہ کیشدر . بکا تعلق ایدن اقسامی حقندہ
شمذیلک جوابلرم بولردن عبارتدر .

3 1761 07130508 0

Sa'id Pāṣā, Mehmed
Sa'id Pāṣānın Kāmil Pāṣā
hātırātına cevābları

DR

558

K34S3